

II

(Nelegislatīvi akti)

REGULAS

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 453/2010

(2010. gada 20. maijs),

ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 131. pantu,

tā kā:

(1) Drošības datu lapas Kopienā ir atzīta un iedarbīga informācijas sniegšanas metode par vielām un maisījumiem, un tā kļuvusi par Regulas (EK) Nr. 1907/2006 sistēmas neatņemamu sastāvdaļu.

(2) Lai veicinātu vispasaules tirdzniecību, vienlaikus aizsargājot cilvēku veselību un vidi, Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) struktūra 10 gados ir rūpīgi izstrādājusi saskaņotos klasificēšanas un marķēšanas kritērijus un noteikumus drošības datu lapām, izveidojot ķīmisko vielu klasificēšanas un marķēšanas vispārēji saskaņoto sistēmu (turpmāk – “GHS”).

(3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Regulā (EK) Nr. 1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 ⁽²⁾ saskaņoti vielu, maisījumu un dažu konkrētu izstrādājumu klasificēšanas un marķēšanas noteikumi un kritēriji Kopienā, ņemot vērā GHS klasificēšanas kritērijus un marķēšanas noteikumus.

(4) Padomes 1967. gada 27. jūnija Direktīva 67/548/EEK par normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz bīstamu vielu klasifikāciju, iepakojšanu un marķēšanu ⁽³⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 31. maija Direktīva 1999/45/EK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu jautājumos, kas attiecas uz bīstamu preparātu klasifikāciju, iepakojšanu un marķēšanu ⁽⁴⁾, ir vairākkārt grozītas. Direktīvu 67/548/EEK un Direktīvu 1999/45/EK aizstās pārejas periodā, kurā vielas no 2010. gada 1. decembra un maisījumus no 2015. gada 1. jūnija klasificē, marķē un iepako atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1272/2008, lai gan no 2010. gada 1. decembra līdz 2015. gada 1. jūnijam vielas jāklasificē gan atbilstoši Direktīvai 67/548/EEK, gan atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1272/2008. Abas minētās direktīvas no 2015. gada 1. jūnija pilnībā atceļ ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008.

(5) Tādējādi jāgroza Regulas (EK) Nr. 1907/2006 II pielikums, lai to pielāgotu klasificēšanas kritērijiem un citiem Regulas (EK) Nr. 1272/2008 noteikumiem.

⁽¹⁾ OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.

⁽³⁾ OV 196, 16.8.1967., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 200, 30.7.1999., 1. lpp.

- (6) Turklāt Regulas (EK) Nr. 1907/2006 II pielikumā drošības datu lapām noteiktās prasības jāpielāgo, ņemot vērā GHS noteikumus drošības datu lapām, lai trīskāršais mehānisms – klasificēšana, marķēšana un drošības datu lapas – varētu pildīt savu uzdevumu, savstarpēji sadarbojoties mehānisma sastāvdaļām.
- (7) Šādi grozītas drošības datu lapas aizvien vēl sniedz būtisku informāciju par bīstamību un nodrošina mehānismu atbilstošas drošības informācijas nodošanai par vielu un maisījumu atbilstību klasificēšanas kritērijiem saskaņā ar piemērojamajiem Kopienas tiesību aktiem, kā arī par dažu vielu un maisījumu neatbilstību minētajiem kritērijiem, ņemot vērā informāciju visos attiecīgos ķīmiskās drošības ziņojumos lejup pa piegādes ķēdi tiešajiem pakārtotajiem lietotājiem.
- (8) Ar šo regulu grozītās drošības datu lapās noteiktās prasības iekļaut Regulai (EK) Nr. 1272/2008 atbilstošu klasifikāciju un marķējumu attiecībā uz vielām un maisījumiem jāpiemēro pēc tam, kad saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 vielām un maisījumiem piemēroti pakāpeniskas klasificēšanas un marķēšanas noteikumi. Šā iemesla dēļ un arī tāpēc, ka maisījumu klasificēšana un informēšana par maisījumu bīstamību ir atkarīga no vielu klasificēšanas un informēšanas par vielu bīstamību, noteiktās prasības iekļaut Regulai (EK) Nr. 1272/2008 atbilstošu klasifikāciju un marķējumu attiecībā uz maisījumiem jāpiemēro tikai pēc tam, kad noteiktās prasības iekļaut Regulai (EK) Nr. 1272/2008 atbilstošu klasifikāciju un marķējumu piemērotas attiecībā uz vielām.
- (9) Maisījumu piegādātājiem, kuri brīvprātīgi izlēmuši izmantot iespēju piemērot gan klasificēšanu, gan marķēšanu atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1272/2008 pirms 2015. gada 1. jūnija, atbilstošajā drošības datu lapā jānorāda klasifikācija atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1272/2008 līdztekus klasifikācijai atbilstoši Direktīvai 1999/45/EK.
- (10) Drošības datu lapās, kuras attiecas uz vielām un kurās norādīta informācija par klasificēšanu un marķēšanu atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1272/2008, pirms 2015. gada 1. jūnija jānorāda klasificēšanas informācija arī atbilstoši Direktīvai 67/548/EEK, lai maisījumu piegādātāji, kuri neizmanto iespēju agrāk piemērot gan klasificēšanu, gan marķēšanu atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1272/2008, varētu pareizi klasificēt un marķēt šos maisījumus.
- (11) Šajā regulā noteiktie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 1907/2006 133. pantam izveidotā komiteja,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulu (EK) Nr. 1907/2006 groza šādi.

1. No 2010. gada 1. decembra:

- a) regulas II pielikumu aizstāj ar šīs regulas I pielikumu;
- b) regulas VI pielikuma 3.7. iedaļas virsrakstā vārdus "(sk. drošības datu lapas 16. pozīciju)" aizstāj ar vārdiem "(sk. drošības datu lapas 1. iedaļu)".

2. No 2015. gada 1. jūnija Regulas (EK) Nr. 1907/2006 II pielikumu aizstāj ar šīs regulas II pielikumu.

2. pants

1. Līdz 2010. gada 1. decembrim vielu piegādātāji, kuri piemēro Regulas (EK) Nr. 1272/2008 61. panta 2. punktu, var piemērot Regulas (EK) Nr. 1907/2006 II pielikumu, kurā grozījumi izdarīti ar šīs regulas 1. panta 1. punktu.

2. Līdz 2010. gada 1. decembrim maisījumu piegādātāji var piemērot Regulas (EK) Nr. 1907/2006 II pielikumu, kurā grozījumi izdarīti ar šīs regulas 1. panta 1. punktu.

3. Līdz 2015. gada 1. jūnijam maisījumu piegādātāji, kuri piemēro Regulas (EK) Nr. 1272/2008 61. panta 2. punktu, var piemērot Regulas (EK) Nr. 1907/2006 II pielikumu, kurā grozījumi izdarīti ar šīs regulas 1. panta 2. punktu.

4. Līdz 2015. gada 1. jūnijam maisījumu piegādātāji, kuri piemēro 3. punktu, attiecīgo drošības datu lapu 3.2. apakšiedaļā norāda minētajā apakšiedaļā norādītās vielas klasifikāciju atbilstoši Direktīvai 67/548/EEK, tostarp norādes par apdraudējumu, burtu simbolu(-us) un R frāzes, papildus klasificēšanai, tostarp bīstamības paziņojumiem atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1272/2008.

5. Līdz 2015. gada 1. jūnijam maisījumu piegādātāji, kuri piemēro 3. punktu, attiecīgo drošības datu lapu 2.1. apakšiedaļā papildus klasifikācijai atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1272/2008 norāda arī maisījuma klasifikāciju, tostarp bīstamības paziņojumus atbilstoši Direktīvai 1999/45/EK.

Līdz 2015. gada 1. jūnijam tādu maisījumu piegādātāji, kuri atbilst klasificēšanas kritērijiem atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1272/2008, piemērojot 3. punktu, attiecīgo drošības datu lapu 3.2. apakšiedaļā norāda veselībai kaitīgas vai videi bīstamas vielas Direktīvas 67/548/EEK nozīmē, ja to koncentrācija ir vienāda ar vai lielāka par mazāko vērtību, kas minētas šīs regulas II pielikuma 3.2.1. punkta a) apakšpunktā, papildus minētā pielikuma 3.2.1. punktā minētajām vielām.

Līdz 2015. gada 1. jūnijam tādu maisījumu piegādātāji, kuri neatbilst klasificēšanas kritērijiem atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1272/2008, piemērojot 3. punktu, attiecīgo drošības datu lapu 3.2. apakšiedaļā norāda veselībai kaitīgas vai videi bīstamas vielas Direktīvas 67/548/EEK nozīmē, ja to koncentrācija ir vienāda ar vai lielāka par 1 svara % maisījumos, kas nav gāzveida maisījumi, un 0,2 tilpuma % gāzveida maisījumos, papildus šīs regulas II pielikuma 3.2.2. punktā minētajām vielām.

6. Neskarot Regulas (EK) Nr. 1907/2006 31. panta 9. punktu, vielām, kuras laistas tirgū pirms 2010. gada 1. decembra un kuras nav atkārtoti jāmarķē un jāiepako atbilstoši Regulas

(EK) Nr. 1272/2008 61. panta 4. punktam, drošības datu lapa līdz 2012. gada 1. decembrim nav jāaizstāj ar šīs regulas I pielikumam atbilstošu drošības datu lapu.

Neskarot Regulas (EK) Nr. 1907/2006 31. panta 9. punktu, maisījumiem, kuri laisti tirgū pirms 2015. gada 1. jūnija un kuri nav atkārtoti jāmarķē un jāiepako atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1272/2008 61. panta 4. punktam, drošības datu lapa līdz 2017. gada 1. jūnijam nav jāaizstāj ar šīs regulas II pielikumam atbilstošu drošības datu lapu.

7. Neskarot Regulas (EK) Nr. 1907/2006 31. panta 9. punktu, drošības datu lapas par maisījumiem, kuras kaut reizi pirms 2010. gada 1. decembra sniegtas saņēmējam, var izmantot arī turpmāk un līdz 2012. gada 30. novembrim tās var neatbilst šīs regulas I pielikumam.

3. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2010. gada 20. maijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs
José Manuel BARROSO

I PIELIKUMS

"II PIELIKUMS

NORĀDĪJUMI DROŠĪBAS DATU LAPU SASTĀDĪŠANAI

A DAĻA

0.1. Ievads

0.1.1. Šajā pielikumā iekļautas prasības, kuras izpilda piegādātāji, sastādot drošības datu lapu, kas saskaņā ar 31. pantu paredzēta vielai vai maisījumam.

0.1.2. Drošības datu lapā sniegtā informācija atbilst informācijai ķīmiskās drošības ziņojumā, ja tāds ir vajadzīgs. Ja ir sastādīts ķīmiskās drošības ziņojums, attiecīgo(-os) iedarbības scenāriju(-us) ietver drošības datu lapas pielikumā.

0.2. Vispārīgas prasības drošības datu lapas sastādīšanā

0.2.1. Drošības datu lapas ļauj lietotājiem veikt vajadzīgos darbaņēmēju drošības un cilvēka veselības aizsardzības pasākumus darba vietā, kā arī vides aizsardzības pasākumus. Drošības datu lapas sastādītājs ņem vērā, ka drošības datu lapā lasītājam jāsaņem informācija par vielas vai maisījuma bīstamību, kā arī ziņas par vielas vai maisījuma drošu glabāšanu, lietošanu un iznīcināšanu.

0.2.2. Informācija drošības datu lapā atbilst arī Padomes Direktīvā 98/24/EK noteiktajām prasībām. Konkrēti, drošības datu lapas darba devējiem ļauj noteikt, vai darba vietā ir kādas bīstamas ķīmiskās vielas, un izvērtēt ikvienu apdraudējumu darbaņēmēju veselībai un drošībai, ko rada tādu vielu lietošana.

0.2.3. Informācija drošības datu lapā ir izklāstīta īsi un skaidri. Drošības datu lapas sastāda kompetenta persona, kas ņem vērā konkrētas lietotāju vajadzības, ciktāl tās ir zināmas. Vielu un maisījumu piegādātāji nodrošina šo kompetento personu pienācīgu sagatavošanu, tostarp sagatavošanu kvalifikācijas celšanas kursos.

0.2.4. Drošības datu lapās lietotā valoda ir vienkārša, skaidra un precīza, bez žargona un saīsinājumiem. Neizmanto tādus apzīmējumus kā "var būt bīstams", "neietekmē veselību", "lielākoties izmantošanas apstākļos drošs" vai "nekaitīgs" vai arī citus apzīmējumus, kas norāda, ka viela vai maisījums nav bīstams, vai arī citus ar konkrētās vielas vai maisījuma klasifikāciju nesaderīgus apzīmējumus.

0.2.5. Drošības datu lapas pirmajā lappusē norāda sastādīšanas datumu. Pārskatot drošības datu lapu un nododot jauno – pārskatīto – versiju, par grozījumiem saņēmējus informē drošības datu lapas 16. iedaļā, ja tas nav norādīts citur. Šādā gadījumā sastādīšanas datumu apzīmē "Labojums: (datums)", kā arī pirmajā lappusē norāda versijas numuru, labojuma numuru, aizstāto numuru vai kādu citu norādi uz to, kura versija tiek aizstāta.

0.3. Drošības datu lapas formāts

0.3.1. Drošības datu lapa ir neierobežota garuma dokuments. Drošības datu lapas garums ir proporcionāls vielas vai maisījuma bīstamībai un pieejamajai informācijai.

0.3.2. Visas drošības datu lapas lappuses, tostarp pielikumus, ir numurētas, un uz tām norādīts drošības datu lapas garums (piemēram, "1. lpp. no 3") vai norāde, ka seko vai neseko lappuse, piemēram, "turpinājums nākamajā lappusē" vai "drošības datu lapas beigas".

0.4. Drošības datu lapas saturs

Šajā pielikumā prasīto informāciju, vajadzības gadījumā un ja tā ir pieejama, iekļauj drošības datu lapā – attiecīgajā B daļā noteiktajā apakšiedaļā. Drošības datu lapā neatstāj neaizpildītas apakšiedaļas.

0.5. Citas informācijas prasības

Nemot vērā vielas vai maisījuma īpašību plašo diapazonu, atsevišķos gadījumos attiecīgajās apakšiedaļās var būt vajadzīga papildu informācija, kas ir būtiska un pieejama.

0.6. Vienības

Izmanto Padomes Direktīvā 80/181/EEK ⁽¹⁾ noteiktās mērvienības.

0.7. Īpaši gadījumi

Drošības datu lapas sastāda arī īpašos gadījumos, kas minēti Regulas (EK) Nr. 1272/2008 I pielikuma 1.3. punktā, uz kuriem attiecas atkāpes no marķēšanas noteikumiem.

1. 1. IEDAĻA. Vielas/maisījuma un uzņēmēj sabiedrības/uzņēmuma apzināšana

Šajā iedaļā noteikts, kā apzināt vielu vai maisījumu un kā drošības datu lapā norādīt apzināto attiecīgo lietošanas veidu, vielas vai maisījuma piegādātāja nosaukumu un vielas vai maisījuma piegādātāja kontaktinformāciju, tostarp kontaktinformāciju ārkārtas situācijā.

1.1. Produkta identifikators

Vielai produkta identifikatoru norāda saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1272/2008 18. panta 2. punktu un uz etiķetes to norāda tās (to) dalībvalsts(-u) oficiālajā(-ās) valodā(-ās), kurā viela ir laista tirgu, ja vien attiecīgā(-ās) dalībvalsts(-is) nav noteikusi(-u) citādi.

Vielām, kas jāreģistrē, produkta identifikators atbilst reģistrācijā izmantotajam un norāda arī reģistrācijas numuru, kas piešķirts saskaņā ar šīs regulas 20. panta 3. punktu.

Neskarot šīs regulas 39. pantā noteiktās pakārtotā lietotāja saistības, piegādātājs, kas ir izplatītājs vai pakārtotais lietotājs, var izlaist reģistrācijas numura daļu, kas attiecas uz individuālu reģistrētu kopīgas informācijas iesniegšanā, ja:

- a) minētais piegādātājs īstenošanas vajadzībām apņemas sniegt pilnu reģistrācijas numuru pēc pieprasījuma vai, ja viņam nav pieejams pilns reģistrācijas numurs, pārsūtīt pieprasījumu savam piegādātājam atbilstoši b) apakšpunktam; un
- b) minētais piegādātājs sniedz pilnu reģistrācijas numuru par īstenošanu atbildīgajai dalībvalsts iestādei (turpmāk "īstenošanas iestāde") septiņās dienās pēc pieprasījuma, kas vai nu saņemts tieši no īstenošanas iestādes, vai ko pārsūtījis saņēmējs, vai, ja viņam nav pieejams pilns reģistrācijas numurs, minētais piegādātājs septiņās dienās no pieprasījuma saņemšanas pārsūta šo pieprasījumu savam piegādātājam, vienlaikus par to informējot īstenošanas iestādi.

Maisījuma tirdzniecības nosaukumu vai apzīmējumu norāda saskaņā ar Direktīvas 1999/45/EK 10. panta 2.1. punktu.

Vienai vai vairākām vielām vai maisījumiem var sniegt vienu drošības datu lapu, ja tajā sniegtā informācija par katru no šīm vielām vai maisījumiem atbilst šā pielikuma prasībām.

Citi apzināšanas paņēmieni

Var norādīt citus nosaukumus vai sinonīmus, kuri iekļauti vielas vai maisījuma marķējumā vai pēc kuriem tie plašāk zināmi, piemēram, alternatīvo nosaukumu, numurus, uzņēmuma produkta kodu vai citus unikālus identifikatorus.

1.2. Vielas vai maisījuma attiecīgi apzinātie lietošanas veidi un tādi, ko neiesaka izmantot

Norāda vismaz uz vielas vai maisījuma saņēmēju(-iem) attiecināmos apzinātos lietošanas veidus. Sniedz īsu aprakstu par to, kam viela vai maisījums paredzēts, piemēram, "ugunsdzēsības līdzeklis", "antioksidants".

Vajadzības gadījumā norāda lietošanas veidu, kuru piegādātājs neiesaka izmantot, un pamatojumu tam. Saraksts var būt nepilnīgs.

Ja vajadzīgs ķīmiskās drošības ziņojums, šajā drošības datu lapas apakšiedaļā norādītā informācija atbilst apzinātajiem lietošanas veidiem ķīmiskās drošības ziņojumā un iedarbības scenārijiem ķīmiskās drošības ziņojumā, kas iekļauts drošības datu lapas pielikumā.

⁽¹⁾ OV L 39, 15.2.1980., 40. lpp.

1.3. Informācija par drošības datu lapas piegādātāju

Apzina piegādātāju neatkarīgi no tā, vai tas ir ražotājs, importētājs, pārstāvis, pakārtotais lietotājs vai izplatītājs. Norāda piegādātāja pilnu adresi un tālruņa numuru, kā arī par drošības datu lapu atbildīgās kompetentās personas e-pasta adresi.

Ja piegādātājs neatrodas tajā dalībvalstī, kurā vielu vai maisījumu laiž tirgū, un viņš ir norādījis par šo tirgu atbildīgo personu, papildus norāda minētās atbildīgās personas pilnu adresi un tālruņa numuru.

Informācija par reģistrētajiem atbilst reģistrācijā sniegtajai informācijai par ražotāja vai importētāja personu.

Ja iecelts vienīgais pārstāvis, var sniegt informāciju arī par ārpuskopienas ražotāju vai sintezētāju.

1.4. Tālruņa numurs, kur zvanīt ārkārtas situācijās

Norāda ārkārtas situāciju informācijas dienestus. Ja dalībvalstī, kurā viela vai maisījums laists tirgū, ir oficiāla padomdevēja struktūra (kas var būt struktūra, kura atbild par Regulas (EK) Nr. 1272/2008 45. pantā un Direktīvas 1999/45/EK 17. pantā minētās informācijas saņemšanu veselības jomā), norāda tālruņa numuru, un ar to pietiek. Skaidri norāda visus šādu pakalpojumu pieejamības ierobežojumus, piemēram, darba laiku vai to, ka īpaši sniegtās informācijas veidi ir ierobežoti.

2. IEDAĻA. Bīstamības apzināšana

Šajā drošības datu lapas iedaļā norāda vielu vai maisījumu bīstamību un atbilstošu ar šādu bīstamību saistītu brīdinājuma informāciju.

2.1. Vielas vai maisījuma klasificēšana

Norāda vielas klasifikāciju, kas izriet no klasificēšanas noteikumiem Regulā (EK) Nr. 1272/2008. Ja piegādātājs norādījis informāciju par vielu klasificēšanas un marķēšanas sarakstā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1272/2008 40. pantu, drošības datu lapā norādītā klasifikācija atbilst paziņojumā norādītajai klasifikācijai.

Norāda arī vielas klasifikāciju atbilstoši Padomes Direktīvai 67/548/EEK.

Norāda maisījuma klasifikāciju, kas izriet no klasificēšanas noteikumiem Direktīvā 1999/45/EK. Skaidri norāda, ja maisījums neatbilst klasificēšanas kritērijiem saskaņā ar Direktīvu 1999/45/EK. Informāciju par vielu maisījumā sniedz 3.2. apakšiedaļā.

Ja klasifikācija, tostarp bīstamības norādījumi un R frāzes, nav norādītas pilnībā, atsaucas uz 16. iedaļu, kurā norāda katras klasifikācijas, tostarp katras norādes par bīstamību un R frāzes, pilnu tekstu.

Atbilstoši drošības datu lapas 9. un 12. iedaļai norāda svarīgākās nelabvēlīgās ietekmes, kādas vielas fizikāli ķīmiskajām īpašībām ir uz cilvēka veselību un vidi, tā, lai nespeciālistam būtu iespējams apzināt vielas vai maisījuma bīstamību.

2.2. Etiķetes elementi

Pamatojoties uz klasifikāciju, vielai norāda vismaz šādus elementus, kas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 atrodas uz etiķetes: bīstamības piktogrammu(-as), signālvārdu(-us), bīstamības apzīmējumu(-us) un drošības prasību apzīmējumu(-us). Grafisku attēlu kā visas melnbaltās bīstamības piktogrammas vai tikai grafisko simbolu var aizstāt ar Regulā (EK) Nr. 1272/2008 norādīto krāsaino piktogrammu.

Pamatojoties uz klasifikāciju, maisījumam norāda vismaz atbilstošo(-os) simbolu(-us), norādi(-es) par apdraudējumu, riska frāzi(-es) un drošības ieteikumus, kas saskaņā ar Direktīvu 1999/45/EK atrodas uz etiķetes. Simbolu var attēlot kā grafisku melnbaltu simbolu.

Vielai norāda piemērojamos elementus atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1272/2008 25. pantam un 32. panta 6. punktam un maisījumiem – atbilstoši Direktīvas 1999/45/EK pielikuma A un B daļai.

2.3. Citi apdraudējumi

Norāda, vai saskaņā ar XIII pielikumu viela vai maisījums atbilst *PBT* vai *vPvB* kritērijiem.

Norāda informāciju par citiem apdraudējumiem, kuri neatspoguļojas klasificēšanā, taču var veicināt kopējo vielas vai maisījuma bīstamību, piemēram, gaisa piesārņojums sacietēšanas vai lietošanas laikā, putekļainība, sprādzienbīstamu putekļu izdalīšana, vispārēja sensibilizācija, slāpšana, salšana, lielas iespējas izraisīt īpašu smaku vai garšu vai ietekme uz vidi, piemēram, augsnē dzīvojošu organismu apdraudējums, spēja fotoķīmiski radīt ozonu.

3. 3. IEDAĻA. Sastāvs/informācija par sastāvdaļām

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniedz informāciju par vielas vai maisījuma sastāvdaļas(-u) ķīmisko identitāti, tostarp par piemaisījumiem un stabilizējošām piedevām, kā norādīts tālāk tekstā. Norāda atbilstošo un pieejamo drošības informāciju par virsmu ķīmiju.

3.1. Vielas

Vielas galvenās sastāvdaļas ķīmisko identitāti norāda vismaz ar produkta identifikatoru vai kādu no 1.1. apakšiedaļā sniegtajiem citiem apzināšanas paņēmieniem.

Ķīmisko identitāti ikvienam piemaisījumam, stabilizējošai piedevai vai atsevišķai sastāvdaļai, kura nav galvenā sastāvdaļa, kas ir klasificēta un kas jāņem vērā, vielu klasificējot, norāda šādi:

- a) produkta identifikators saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1272/2008 18. panta 2. punktu;
- b) ja produkta identifikators nav pieejams, kāds no citiem nosaukumiem (parastais nosaukums, tirdzniecības nosaukums, saīsinājums) vai identifikācijas numurs.

Vielas piegādātāji var papildus norādīt visas sastāvdaļas, tostarp arī neklasificētās.

Šajā apakšiedaļā var norādīt arī ziņas par daudzkomponentu vielām.

3.2. Maisījumi

Vismaz visām 3.2.1. un 3.2.2. punktā minētajām vielām norāda produkta identifikatoru (ja tas ir pieejams), koncentrāciju vai koncentrācijas diapazonus un klasifikācijas. Maisījuma piegādātājs var papildus norādīt visas maisījuma sastāvdaļas, tostarp vielas, kas neatbilst klasificēšanas kritērijiem. Sniegtā informācija saņēmējam ļauj viegli apzināt maisījuma vielu bīstamību. Paša maisījuma bīstamība norādīta 2. iedaļā.

Vielu koncentrāciju maisījumā izsaka vienā no šādiem variantiem:

- a) precīzi procentuāli dilstošā kārtībā pēc masas vai tilpuma, ja tas tehniski iespējams;
- b) procentu diapazonos dilstošā kārtībā pēc masas vai tilpuma, ja tas tehniski iespējams.

Izmantojot procentu diapazonu, katras sastāvdaļas augstākās koncentrācijas iedarbību raksturo apdraudējums veselībai un videi.

Ja ir pieejama informācija par visa maisījuma iedarbību, to iekļauj 2. iedaļā.

Ja atbilstoši Direktīvas 1999/45/EK 15. pantam un Regulas (EK) Nr. 1272/2008 24. pantam pieļaujams alternatīvā ķīmiskā nosaukuma lietojums, lieto šo nosaukumu.

3.2.1. Maisījumiem, kuri atbilst klasificēšanas kritērijiem saskaņā ar Direktīvu 1999/45/EK, norāda šādas vielas un to koncentrāciju vai koncentrācijas diapazonu maisījumā:

- a) veselībai un videi bīstamas vielas Direktīvas 67/548/EEK nozīmē un veselībai un videi bīstamas vielas Regulas (EK) Nr. 1272/2008 nozīmē, ja maisījuma piegādātājam darīta pieejama minētajā regulā noteiktajiem klasificēšanas kritērijiem atbilstoša informācija, ja šādu vielu koncentrācija ir vienāds ar vai lielāka par mazāko no:

- i) pieļaujamajām koncentrācijām, kas noteiktas Direktīvas 1999/45/EK 3. panta 3. punkta tabulā;
- ii) specifiskajām robežkoncentrācijām, kas noteiktas Regulas (EK) Nr. 1272/2008 VI pielikuma 3. daļā;

- iii) ja Regulas (EK) Nr. 1272/2008 VI pielikuma 3. daļā noteikts m koeficients, tad – minētās regulas I pielikuma 1.1. tabulā noteiktajām vispārējām robežvērtībām, kas pielāgotas, izmantojot minētās regulas I pielikuma 4.1. iedaļā noteikto aprēķinu;
 - iv) robežkoncentrācijām, kas norādītas Direktīvas 1999/45/EK II pielikuma B daļā;
 - v) robežkoncentrācijām, kas norādītas Direktīvas 1999/45/EK III pielikuma B daļā;
 - vi) robežkoncentrācijām, kas norādītas Direktīvas 1999/45/EK V pielikumā;
 - vii) specifiskajām robežkoncentrācijām, kas noteiktas ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 izveidotajā klasifikācijas un marķējuma sarakstā;
 - viii) ja ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 izveidotajam klasifikācijas un marķējuma sarakstam noteikts m koeficients, tad – minētās regulas I pielikuma 1.1. tabulā noteiktajām vispārējām robežvērtībām, kas pielāgotas, izmantojot minētās regulas I pielikuma 4.1. iedaļā noteikto aprēķinu;
- b) vielas, kurām konkretizētas Kopienas arodekspozīcijas robežvērtības, kuras nav iekļautas a) apakšpunktā;
- c) noturīgas, bioakumulatīvas un toksiskas vielas vai ļoti noturīgas un ļoti bioakumulatīvas vielas saskaņā ar XIII pielikumā noteiktajiem kritērijiem vai vielas, kas iekļautas saskaņā ar 59. panta 1. punktu izveidotajā sarakstā citu iemeslu, nevis a) apakšpunktā minētās bīstamības, dēļ, ja atsevišķas vielas koncentrācija ir vismaz 0,1 %.
- 3.2.2. Maisījumiem, kuri neatbilst klasificēšanas kritērijiem saskaņā ar Direktīvu 1999/45/EK, norāda vielas, kuru atsevišķā koncentrācija ir vienāda ar vai lielāka par šādu koncentrāciju, kā arī norāda to koncentrāciju vai koncentrācijas diapazonu maisījumā:
- a) 1 svara % maisījumos, kas nav gāzveida maisījumi, un 0,2 tilpuma % gāzveida maisījumos attiecībā uz:
 - i) veselībai un videi bīstamām vielām Direktīvas 67/548/EEK nozīmē un veselībai un videi bīstamām vielām Regulas (EK) Nr. 1272/2008 nozīmē, ja maisījuma piegādātājam darīta pieejama minētās regulas klasificēšanas kritērijiem atbilstoša informācija; vai
 - ii) vielām, kurām piemēro Kopienā noteiktās arodekspozīcijas;
 - b) 0,1 svara % noturīgām, bioakumulatīvām un toksiskām vielām atbilstoši XIII pielikumā noteiktajiem kritērijiem, ļoti noturīgām, ļoti bioakumulatīvām vielām atbilstoši XIII pielikumā noteiktajiem kritērijiem vai vielām, kas iekļautas saskaņā ar 59. panta 1. punktu izveidotajā sarakstā citu iemeslu, nevis a) apakšpunktā minētās bīstamības dēļ.
- 3.2.3. Vielām, kas norādītas 3.2. apakšiedaļā, norāda vielas klasifikāciju atbilstoši Direktīvai 67/548/EEK, tostarp norādi par apdraudējumu, burtu simbolu(-us) un R frāzes. Ja maisījuma piegādātājam darīta pieejama minētās regulas klasificēšanas kritērijiem atbilstoša informācija, norāda arī vielas klasifikāciju atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1272/2008, tostarp minētās regulas VI pielikuma 1.1. tabulā norādītās bīstamības klasi(-es) un kategoriju kodu(-us), kā arī bīstamības apzīmējumus, kurus piešķir atbilstoši fiziskajiem, cilvēku veselības un vides apdraudējumiem. Bīstamības apzīmējumus un R frāzes šajā iedaļā var nerakstīt pilnā apjomā – pietiek ar kodiem. Ja tie nav norādīti pilnībā, atsaucas uz 16. iedaļu, kurā iekļauj katras norādes par bīstamību un R frāzes pilnu tekstu. Ja viela neatbilst klasifikācijas kritērijiem, norāda iemeslu, kāpēc tā iekļauta 3.2. apakšiedaļā, piemēram, “neklasificēta vPvB viela” vai “viela, kam konkretizēta Kopienas arodekspozīcijas robežvērtība”.
- 3.2.4. Vielām, kuras minētas 3.2. apakšiedaļā, norāda nosaukumu un, ja ir pieejams, reģistrācijas numuru, kas piešķirts saskaņā ar šīs regulas 20. panta 3. punktu.
- Neietekmējot šīs regulas 39. pantā noteiktos pakārtoto lietotāju pienākumus, maisījuma piegādātājs var izlaist reģistrācijas numura daļu, kas attiecas uz individuālu reģistrētu kopīgas informācijas iesniegšanā, ja:
- a) minētais piegādātājs īstenošanas vajadzībām apņemas sniegt pilnu reģistrācijas numuru pēc pieprasījuma vai, ja viņam nav pieejams pilns reģistrācijas numurs, pārsūtīt pieprasījumu savam piegādātājam atbilstoši b) apakšpunktam; un

- b) minētais piegādātājs sniedz pilnu reģistrācijas numuru par īstenošanu atbildīgajai dalībvalsts iestādei (turpmāk "īstenošanas iestāde") septiņās dienās pēc pieprasījuma, kas vai nu saņemts tieši no īstenošanas iestādes, vai ko pārsūtījis saņēmējs, vai, ja viņam nav pieejams pilns reģistrācijas numurs, minētais piegādātājs septiņās dienās no pieprasījuma saņemšanas pārsūta šo pieprasījumu savam piegādātājam, vienlaikus par to informējot īstenošanas iestādi.

Ja pieejams, norāda EK numuru atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1272/2008. Var norādīt arī CAS numuru un IUPAC nosaukumu (ja tādi ir pieejami).

Vielām, kuras šajā apakšiedaļā norādītas ar alternatīvo ķīmisko nosaukumu atbilstoši Direktīvas 1999/45/EK 15. pantam vai Regulas (EK) Nr. 1272/2008 24. pantam, reģistrācijas numuru, EK numuru un citus precīzus ķīmisko identifikatorus var nenorādīt.

4. **IEDAĻA. Pirmās palīdzības pasākumi**

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniegta informācija par pirmo palīdzību tā, lai to var saprast un sniegt neapmācīts cilvēks, neizmantojot sarežģītu aprīkojumu un ar ierobežotu ārstniecības līdzekļu klāstu. Pamācībā norāda, vai un cik steidzami vajadzīga medicīniskā palīdzība.

4.1. **Pirmās palīdzības pasākumu apraksts**

- 4.1.1. Pirmās palīdzības instrukcijas sniedz atkarībā no iedarbības veidiem. Informāciju grupē pa apakšpozīcijām, norādot procedūras katram iedarbības veidam, piemēram, ieelpošanai, saskarei ar ādu, acīm vai norīšanai.

- 4.1.2. Norāda:

- a) vai nepieciešama neatliekama medicīniska palīdzība un vai pēc iedarbības iespējama aizkavēta ietekme;
- b) vai cietušais jāpārvieto no notikuma vietas svaigā gaisā;
- c) vai jānovelk cietušā drēbes un apavi un kā ar tiem rīkoties; un
- d) vai pirmās palīdzības sniedzējam jālieto individuālās aizsardzības līdzekļi.

4.2. **Svarīgākie simptomi un ietekme – akūta un aizkavēta**

Sniedz īsu informāciju par svarīgākajiem iedarbības izraisītiem simptomiem un ietekmi – gan akūtu, gan aizkavētu.

4.3. **Norāde par nepieciešamo neatliekamo medicīnisko palīdzību un īpašu aprūpi**

Pēc vajadzības sniedz informāciju par aizkavētas ietekmes klīnisku testēšanu un medicīnisku uzraudzību, papildu informāciju par pretlīdzekļiem (ja tādi ir) un kontrindikācijām.

Dažām vielām vai maisījumiem var būt svarīgi uzsvērt, ka darba vietā jābūt īpašiem līdzekļiem konkrētas un tūlītējas palīdzības sniegšanai.

5. **IEDAĻA. Ugunsdzēsības pasākumi**

Šajā drošības datu lapas iedaļā aprakstītas prasības tādu ugunsgrēku dzēšanai, kuru cēlonis ir viela vai maisījums vai kuri izceļas tā tieša tuvumā.

5.1. **Ugunsdzēsības līdzekļi**

Piemēroti ugunsdzēsības līdzekļi:

norāda informāciju par piemērotiem ugunsdzēsības līdzekļiem.

Nepiemēroti ugunsdzēsības līdzekļi:

norāda, vai kāds no ugunsdzēsības līdzekļiem nav piemērots konkrētā ar vielu vai maisījumu saistītā situācijā.

5.2. **Īpaša vielas vai maisījuma izraisīta bīstamība**

Sniedz informāciju par vielas vai maisījuma izraisītu bīstamību, piemēram, par sadegšanas produktiem, kas rodas, vielai vai maisījumam degot, tā varētu būt šāda: "degot var izdalīt toksiskus oglekļa monoksīda" vai "sadedgot rada sēra un slāpekļa oksīdus".

5.3. Ieteikumi ugunsdzēsējiem

Sniedz ieteikumus par visiem ugunsdzēsēšanas laikā veicamajiem aizsargpasākumiem, piemēram, “dzēsēt tvertnes ar ūdens strūklu”, un par īpašiem ugunsdzēsēju aizsardzības līdzekļiem, piemēram, zābakiem, kombinezoniem, cimdiem, acu un sejas aizsargiem un elpošanas aparātiem.

6. 6. IEDAĻA. Pasākumi nejaušas noplūdes gadījumos

Šajā drošības datu lapas iedaļā ieteic atbilstošu rīcību situācijās, kad produkts izlijis, radusies sūce vai notikusi noplūde, lai nepieļautu vai mazinātu nelabvēlīgu ietekmi uz personām, īpašumu un vidi. Situācijās, kad izlijušās vielas daudzums būtiski ietekmē bīstamības līmeni, liela un maza apjoma izlīšanas gadījumos paredz atšķirīgu rīcību. Ja ierobežošanas un likvidācijas procedūrās norādīts, ka vajadzīgi dažādi pasākumi, tos norāda drošības datu lapā.

6.1. Individuālās drošības pasākumi, aizsardzības līdzekļi un procedūras ārkārtas situācijām**6.1.1. Personām, kuras nav apmācītas ārkārtas situācijām**

Sniedz tādus ieteikumus par vielas vai maisījuma netīšiem izlīšanas vai noplūdes gadījumiem kā:

- a) atbilstošu aizsardzības līdzekļu (tostarp drošības datu lapas 8. iedaļā minēto individuālās aizsardzības līdzekļu) lietojums, lai novērstu vielas vai maisījuma nokļūšanu uz ādas, acis vai uz apģērba;
- b) aizdegšanās avotu likvidācija, pietiekamas ventilācijas nodrošināšana, putekļu daudzuma pārvaldība; un
- c) tādas ārkārtas procedūras kā nepieciešamība evakuēt bīstamās zonas vai konsultēties ar ekspertu.

6.1.2. Ārkārtas palīdzības sniedzējiem

Sniedz ieteikumus par atbilstošu audumu individuālās aizsardzības apģērbam (piemēram, “atbilstošs: butilēns”; “neatbilstošs: polivinilhlorīds (PVC)”).

6.2. Vides drošības pasākumi

Sniedz ieteikumus par visiem veicamajiem vides drošības pasākumiem saistībā ar netīšu vielas vai maisījuma izlīšanu vai noplūdi, piemēram, nenovadišanu kanalizācijā, aizsargpasākumiem pret nokļūšanu atklātās ūdenskrātuvēs un gruntsūdeņos.

6.3. Ierobežošanas un savākšanas pasākumi un materiāli**6.3.1. Sniedz atbilstošus ieteikumus, kā ierobežot izlijušu vielu vai maisījumu. Atbilstoši ierobežošanas pasākumi var būt:**

- a) kanalizācijas aizsprostošana vai aizklāšana;
- b) noslēgšanas pasākumi.

6.3.2. Sniedz atbilstošus ieteikumus, kā savākt izlijušu vielu vai maisījumu. Atbilstoši savākšanas pasākumi var būt:

- a) neitralizēšanas pasākumi;
- b) attīrīšanas pasākumi;
- c) absorbējoši materiāli;
- d) tīrīšanas pasākumi;
- e) uzsūkšanas pasākumi;
- f) ierobežošanai/savākšanai vajadzīgie līdzekļi (tostarp vajadzības gadījumā nedzirksteļojošu instrumentu un aprīkojuma izmantošana).

6.3.3. Norāda visu citu informāciju par vielu vai maisījumu izlīšanu un noplūdēm, tostarp ieteikumus par nepieciešamajiem ierobežošanas vai savākšanas pasākumiem, piemēram, tādas norādes kā “nekādā gadījumā nelietot.”**6.4. Atsauce uz citām iedaļām**

Vajadzības gadījumā atsaucas uz 8. un 13. iedaļu.

7. 7. IEDAĻA. Lietošana un glabāšana

Šajā drošības datu lapā sniedz ieteikumus par drošu lietošanu. Tajā uzsver piesardzību, kas jāievēro 1.2. apakšiedaļā norādītajos lietošanas veidos, kā arī attiecībā uz vielas vai maisījuma unikālajām īpašībām.

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniegtā informācija attiecas uz veselības aizsardzību, drošību un vides aizsardzību. Tā palīdz darba devējam izstrādāt piemērotas darba procedūras un organizatoriskus pasākumus saskaņā ar Direktīvas 98/24/EK 5. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/37/EK 5. pantu.

Ja vajadzīgs ķīmiskās drošības ziņojums, šajā drošības datu lapas iedaļā sniegtā informācija atbilst informācijai par apzinātajiem lietošanas veidiem ķīmiskās drošības ziņojumā un iedarbības scenārijiem, norādot riska pārvaldību, ķīmiskās drošības ziņojumā, kas iekļauts drošības datu lapas pielikumā.

Atbilstoša informācija papildus šajā iedaļā sniegtajai pieejama 8. iedaļā.

7.1. Piesardzība drošai lietošanai**7.1.1. Ieteikumos norāda:**

- a) atļaut vielas vai maisījuma drošu lietošanu, piemēram, ierobežošanu un pasākumus ugunsgrēka, kā arī aerosola un putekļu radīšanas novēršanai;
- b) novērst nesaderīgu vielu vai maisījumu lietošanu; un
- c) samazināt vielas vai maisījuma izdalīšanos vidē, piemēram, izvairīties no izliešanas un nenovadīt kanalizācijā.

7.1.2. Sniedz tādus vispārējās darba higiēnas ieteikumus kā:

- a) darba vietā neēst, nedzert un nesmēķēt;
- b) pēc lietošanas mazgāt rokas; un
- c) pirms ienākšanas ēšanai paredzētās zonās novilkt piesārņoto apģērbu un aizsardzības līdzekļus.

7.2. Drošas glabāšanas apstākļi, tostarp visu veidu nesaderība

Sniegtie ieteikumi atbilst drošības datu lapas 9. iedaļā minētajām fizikālajām un ķīmiskajām īpašībām. Pēc vajadzības sniedz ieteikumus par īpašām glabāšanas prasībām:

- a) kā rīkoties attiecībā uz apdraudējumu saistībā ar:
 - i) sprādzienbīstamu atmosfēru;
 - ii) koroziju veicinošiem apstākļiem;
 - iii) uzliesmošanas bīstamību;
 - iv) nesaderīgām vielām vai maisījumiem;
 - v) gaistošiem apstākļiem un
 - vi) iespējamiem aizdegšanās avotiem (tostarp elektroiekārtām);
- b) kā pārvaldīt ietekmi, ko izraisījuši:
 - i) laika apstākļi;
 - ii) apkārtējais spiediens;
 - iii) temperatūra;
 - iv) saules gaisma;
 - v) mitrums un
 - vi) vibrācija;

c) kā saglabāt vielas vai maisījuma integritāti, izmantojot:

i) stabilizētājus un

ii) antioksidantus;

d) citi ieteikumi, tostarp:

i) ventilācijas prasības;

ii) īpašu noliktavas telpu vai tvertņu konstrukcija (tostarp izolācijas norobežojumi un ventilācija);

iii) glabāšanas apstākļos maksimālais pieļaujamais skaits (pēc vajadzības) un

iv) iepakojumu saderība.

7.3. Konkrēts(-i) galalietošanas veids(-i)

Attiecībā uz vielām un maisījumiem, kas paredzēti konkrētam(-iem) lietošanas veidam(-iem), ieteikumos norāda 1.2. apakšiedaļā minēto(-os) apzināto(-os) lietošanas veidu(-us), un ieteikumi ir sīki izstrādāti un viegli izpildāmi. Ja pievieno iedarbības scenāriju, var uz to atsaukties vai norāda 7.1. un 7.2. apakšiedaļā prasīto informāciju. Ja piegādes ķēdes dalībnieks veicis maisījuma ķīmiskās drošības novērtējumu, pietiek, ka drošības datu lapa un iedarbības scenāriji atbilst maisījuma ķīmiskās drošības ziņojumam un nevis katras maisījuma sastāvā esošas vielas ķīmiskās drošības ziņojumam. Ja pieejamas nozarei vai sektoram specifiskas vadlīnijas, var uz tām detalizēti atsaukties (norādot avotu un izdošanas datumu).

8. 8. IEDAĻA. Iedarbības pārvaldība/individuālā aizsardzība

Šajā drošības datu lapas iedaļā apraksta piemērojamās arodekspozīcijas robežvērtības un vajadzīgos riska pārvaldības pasākumus.

Ja vajadzīgs ķīmiskās drošības ziņojums, informācija šajā drošības datu lapas iedaļā atbilst informācijai par apzinātajiem lietošanas veidiem ķīmiskās drošības ziņojumā un iedarbības scenārijiem, norādot riska pārvaldību, ķīmiskās drošības ziņojumā, kas iekļauts drošības datu lapas pielikumā.

8.1. Pārvaldības parametri

8.1.1. Ja ir pieejamas, katrai vielai vai maisījuma sastāvā esošajai vielai norāda šādas valsts robežvērtības, tostarp to atbilstošo juridisko pamatu, kas piemērojamas dalībvalstī, kurā sagatavo drošības datu lapu. Norādot arodekspozīcijas robežvērtības, lieto ķīmisko identitāti, kā norādīts 3. iedaļā.

8.1.1.1. Valstu arodekspozīcijas robežvērtības, kas atbilst Kopienas arodekspozīcijas robežvērtībām saskaņā ar Direktīvu 98/24/EK, kā arī Komisijas Lēmuma 95/320/EK ⁽¹⁾ 2. panta 1. punktā minētās atzīmes;

8.1.1.2. valstu arodekspozīcijas robežvērtības, kas atbilst Kopienas robežvērtībām saskaņā ar Direktīvu 2004/37/EK, kā arī Lēmuma 95/320/EK 2. panta 1. punktā minētās atzīmes;

8.1.1.3. visas citas valstu arodekspozīcijas robežvērtības;

8.1.1.4. valstu bioloģiskās robežvērtības, kas atbilst Kopienas bioloģiskajām robežvērtībām saskaņā ar Direktīvu 98/24/EK, kā arī Lēmuma 95/320/EK 2. panta 1. punktā minētās atzīmes;

8.1.1.5. visas citas valstu bioloģiskās robežvērtības.

8.1.2. Informē par jaunākajām ieteicamajām pārraudzības procedūrām vismaz attiecībā uz būtiskākajām vielām.

8.1.3. Ja, lietojot vielu vai maisījumu paredzētajā lietošanas veidā, rodas gaisa piesārņojums, norāda tam piemērojamās arodekspozīcijas robežvērtības un/vai bioloģiskās robežvērtības.

⁽¹⁾ OV L 188, 9.8.1995., 14. lpp.

8.1.4. Ja vajadzīgs ķīmiskās drošības ziņojums vai ja pieejams I pielikuma 1.4. iedaļā minētais *DNEL* un I pielikuma 3.3. iedaļā minētais *PNEC*, drošības datu lapas pielikumā ķīmiskās drošības ziņojumā minētajiem iedarbības scenārijiem vielai norāda attiecīgos *DNEL* un *PNEC*.

8.1.5. Gadījumos, kad, lai izņemtu par riska pārvaldības pasākumiem attiecībā uz īpašiem lietošanas veidiem, izmanto riska līmeņu pārvaldību jeb *control banding* pieeju, norāda pietiekami detalizētu informāciju, lai varētu efektīvi pārvaldīt risku. Skaidri norāda riska līmeņu pārvaldības ieteikuma kontekstu un ierobežojumus.

8.2. Iedarbības pārvaldība

Šajā apakšiedaļā prasīto informāciju norāda tad, ja šāda informācija jau nav norādīta drošības datu lapai pievienotajā iedarbības scenārijā.

Gadījumos, kad piegādātājs ir atcēlis pārbaudi saskaņā ar XI pielikuma 3. iedaļu, norāda īpašos lietošanas nosacījumus, uz kuriem viņš paļāvies, lai pamatotu atcelšanu.

Gadījumos, kad viela reģistrēta kā izolēts starpprodukts (ražotnē vai transportēts), piegādātājs norāda, ka šī drošības datu lapa atbilst īpašajiem nosacījumiem, ar ko pamatota reģistrācija atbilstoši 17. vai 18. pantam.

8.2.1. Atbilstoša tehniskā pārvaldība

Atbilstošas iedarbības pārvaldības pasākumu apraksts ir saistīts ar 1.2. apakšiedaļā minēto(-ajiem) vielas vai maisījuma apzināto(-ajiem) lietošanas veidu(-iem). Darba devējam pēc vajadzības pietiek ar šo informāciju, lai varētu novērtēt darbinieku drošības un veselības risku, kuru izraisījusi vielas vai maisījuma klātbūtne, saskaņā ar Direktīvas 98/24/EK 4. līdz 6. pantu, kā arī saskaņā ar Direktīvas 2004/37/EK 3. līdz 5. pantu.

Ar šo informāciju papildina 7. iedaļā jau sniegto informāciju.

8.2.2. Tādi individuālās aizsardzības pasākumi kā individuālās aizsardzības līdzekļi

8.2.2.1. Informācija par individuālās aizsardzības līdzekļu izmantošanu atbilst labai arodhigiēnai un ir saderīga ar citiem pārvaldības pasākumiem, tostarp tehnisko kontroli, ventilāciju un izolāciju. Pēc vajadzības norāda, ka ieteikumi par īpašiem ugunsdrošības/ķīmiskās individuālās aizsardzības līdzekļiem pieejami 5. iedaļā.

8.2.2.2. Ņemot vērā Padomes Direktīvu 89/686/EEK ⁽¹⁾ un atsaucoties uz atbilstošajiem CEN standartiem, sniedz sīki izstrādātas norādes, konkrēti kam ar līdzekļiem tiks nodrošināta atbilstoša un piemērota aizsardzība, tostarp:

a) acu/sejas aizsardzība

Pamatojoties uz vielas vai maisījuma bīstamību un saskares iespēju, norāda, kāds acu/sejas aizsardzības līdzeklis vajadzīgs, piemēram, aizsargstikli, aizsargbrilles, sejsargs;

b) ādas aizsardzība:

i) roku aizsardzība

Pamatojoties uz vielas vai maisījuma bīstamību un potenciālo nonākšanu saskarē, kā arī ņemot vērā šādas saskares ar ādu apjomu un ilgumu, skaidri norāda, kādi cimdi jāvalkā, strādājot ar vielu vai maisījumu, tostarp:

— materiāla veidu un biezumu,

— cimdu materiāla ierasto vai minimālo izturības ilgumu.

Vajadzības gadījumā norāda roku aizsardzības papildu pasākumus;

ii) citi

Ja vajag aizsargāt citu ķermeņa daļu, nevis rokas, pamatojoties uz ar vielu vai maisījumu saistīto bīstamību vai uz saskares iespējamību, norāda aizsardzības līdzekļu veidu un kvalitāti, piemēram, cimdi ar atlokiem, zābaki, ķermeņa aizsargtērps.

Vajadzības gadījumā norāda papildu ādas aizsardzības pasākumus un īpašus higiēnas pasākumus;

⁽¹⁾ OV L 399, 30.12.1989., 18. lpp.

c) elpošanas aizsardzība

Izmantojamo aizsardzības līdzekli pret gāzēm, tvaikiem, miglu vai putekļiem norāda, pamatojoties uz bīstamību un iedarbības iespējamību, tostarp gaisu attīroši respiratori, norādot pareizo attīrīšanas elementu (kasetni vai tvertni), konkrēti atbilstošie filtri un atbilstošas maskas vai autonomi elpošanas aparāti;

d) termiska bīstamība

Norādot aizsardzības līdzekļus, kas lietojami attiecībā uz termiski bīstamām vielām, īpašu uzmanību pievērš individuālās aizsardzības līdzekļu uzbūvei.

8.2.3. *Vides riska pārvaldība*

Konkrētizē informāciju, kas vajadzīga darba devējam, lai ievērotu Kopienas tiesību aktu noteiktos pienākumus vides aizsardzības jomā.

Ja vajadzīgs ķīmiskās drošības ziņojums, sniedz kopsavilkumu par riska pārvaldības pasākumiem, ar kuriem pienācīgi kontrolē vides ietekmi uz vielu, lai sagatavotu iedarbības scenārijus ķīmiskās drošības ziņojumā, kas iekļauts drošības datu lapas pielikumā.

9. **9. IEDAĻA. Fizikālās un ķīmiskās īpašības**

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniegta informācija par vielas vai maisījuma empīriskajiem datiem. Informācija šajā iedaļā atbilst vajadzības gadījumā reģistrācijai iesniegtajai informācijai un/vai vajadzības gadījumā ķīmiskās drošības ziņojumā ietvertajai informācijai, kā arī vielas vai maisījuma klasifikācijai.

9.1. **Informācija par pamata fizikālajām un ķīmiskajām īpašībām**

Skaidri norāda šādas īpašības, tostarp pēc iespējas atsaucies uz izmantotajām pārbaudes metodēm un atbilstošās mērvienības specifikācijas un/vai atsaucies nosacījumus. Ja tā attiecas uz skaitliskās vērtības interpretāciju, norāda noteikšanas metodi (piemēram, uzliesmošanas temperatūras metodi, atvērtā tīģeļa/slēgtā tīģeļa metodi):

a) izskats

Norāda vielas vai maisījuma agregātstāvokli (cieta viela (tostarp pieejamo drošības informāciju par granulometriju un īpašo virsmas laukumu, ja tas jau nav norādīts citur drošības datu lapā), šķidrums, gāze) un krāsu tajā formā, kādā to piegādā;

b) smarža

Ja smarža ir jūtama, to īsi raksturo;

c) smaržas sliekšnis,

d) pH

Norāda piegādātās vielas vai maisījuma, vai ūdens šķīduma pH. Ūdens šķīdumam norāda koncentrāciju;

e) kušanas/sasalšanas temperatūra;

f) viršanas punkts un viršanas temperatūras diapazons;

g) uzliesmošanas temperatūra;

h) iztvaikošanas ātrums;

i) uzliesmojamība (cietām vielām, gāzēm);

j) augstākā/zemākā uzliesmojamība vai sprādziena robežas;

k) tvaika spiediens;

l) tvaika blīvums;

m) relatīvais blīvums;

n) šķīdība;

o) sadalījuma koeficients: n-oktānols/ūdens;

p) pašaizdegšanās temperatūra;

q) noārdīšanās temperatūra;

- r) viskozitāte;
- s) sprādzienbīstamība;
- t) oksidēšanas īpašības.

Norāda iemeslus, ja minēts, ka īpašība nav raksturojama vai ja nav pieejama informācija par konkrētu īpašību.

Lai varētu veikt atbilstošu kontroli, par vielu vai maisījumu sniedz visu attiecīgo informāciju. Informācija šajā iedaļā atbilst reģistrācijā sniegtajai informācijai, ja tāda ir vajadzīga.

Attiecībā uz maisījumiem ierakstos skaidri norāda, uz kuru maisījuma sastāvā esošo vielu attiecas sniegtie dati, ja vien tie nav piemērojami visam maisījumam.

9.2. **Cita informācija**

Pēc vajadzības norāda citus fizikālos un ķīmiskos parametrus, piemēram, sajaukšanās spēju, šķīdību taukos (jānorāda šķīdināšanai izmantotā eļļa), elektrovadītspēju vai gāzes grupu. Norāda atbilstošo un pieejamo drošības informāciju par redokspotenciālu, radikāļu veidošanās potenciālu un fotokatalītiskās īpašības.

10. **10. IEDAĻA. Stabilitāte un reaģētspēja**

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniegta informācija par vielas vai maisījuma stabilitāti un bīstamu reakciju iespējamību dažos lietošanas apstākļos un ja viela vai maisījums noplūst vidē, vajadzības gadījumā norādot izmantotās pārbaudes metodes. Norāda iemeslus, ja minēts, ka īpašība nav piemērojama vai ja nav pieejama informācija par konkrētu īpašību.

10.1. **Reaģētspēja**

10.1.1. Apraksta vielas vai maisījuma reaģētspējas bīstamību. Ja ir pieejami, tad sniedz īpašus pārbaudes datus par vielu un maisījumu kopumā. Taču informāciju var pamatot arī ar vispārīgiem datiem par vielas vai maisījuma klasi vai grupu, ja šādi dati atbilstoši raksturo vielas vai maisījuma paredzamo bīstamību.

10.1.2. Ja nav pieejami dati par maisījumu, norāda datus par maisījuma sastāvā esošajām vielām. Nosakot nesaderību, ņem vērā vielas, tvertnes un piesārņotājus, ar kuriem maisījuma sastāvā esošā viela varētu saskarties transportējot, glabājot un lietojot.

10.2. **Ķīmiskā stabilitāte**

Norāda, vai viela vai maisījums ir vai nav stabils normālos un paredzētajos glabāšanas un lietošanas temperatūras un spiediena apstākļos. Apraksta visus stabilizētājus, kurus lieto vai kuri var būt jālieto vielas vai maisījuma ķīmiskās stabilitātes uzturēšanā. Norāda visu vielas vai maisījuma fizikālā izskata izmaiņu drošības nozīmību.

10.3. **Bīstamu reakciju iespējamība**

Ja nepieciešams, norāda, vai viela vai maisījums reaģēs vai polimerizēsies, radot pārmērīgu spiedienu vai karstumu, vai citus bīstamus apstākļus. Apraksta apstākļus, kādos var notikt bīstamas reakcijas.

10.4. **Apstākļi, no kuriem jāvairās**

Uzskaita apstākļus, piemēram, temperatūru, spiedienu, gaismu, triecienu, statiskās enerģijas izlādi, vibrāciju vai citu fizikālo slodzi, kuru ietekmē var rasties bīstama situācija, vajadzības gadījumā sniedz īsu aprakstu par riska pārvaldības pasākumiem saistībā ar šādu risku.

10.5. **Nesaderīgi materiāli**

Norāda vielu un maisījumu grupas vai īpašas vielas, piemēram, ūdeni, gaisu, skābes, sārmus, oksidējošas vielas, ar kurām vielai vai maisījumam reaģējot var rasties bīstama situācija (piemēram, sprādziens, toksisku vai uzliesmojošu materiālu noplūde vai pārmērīgs karstums), un vajadzības gadījumā sniedz īsu aprakstu par riska pārvaldības pasākumiem saistībā ar šādu risku.

10.6. Bīstami noārdīšanās produkti

Norāda zināmos un iespēju robežās paredzamos bīstamos noārdīšanās produktus, kas rodas lietošanā, glabāšanā, izlīšanas gadījumā un karsēšanā. Bīstamus sadegšanas produktus norāda drošības datu lapas 5. iedaļā.

11. 11. IEDAĻA. Toksikoloģiskā informācija

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniegtā informācija paredzēta lietošanai pirmām kārtām medicīnas speciālistiem, arodveselības un darba drošības speciālistiem un toksikologiem. Norāda īsu, bet pilnīgu un saprotamu dažādu toksikoloģisko ietekmju (uz veselību) aprakstu un pieejamos datus, kuri izmantoti, lai minētās ietekmes noteiktu, tostarp pēc vajadzības informāciju par toksikokinētiku, metabolismu un izplatīšanu. Informācija šajā iedaļā atbilst vajadzības gadījumā reģistrācijai iesniegtajai informācijai un/vai vajadzības gadījumā ķīmiskās drošības ziņojumā ietvertajai informācijai, kā arī vielas vai maisījuma klasifikācijai.

11.1. Informācija par toksikoloģisko ietekmi**11.1.1. Vielas**

11.1.1.1. Norāda informāciju par šādām atbilstošām bīstamības klasēm:

- a) akūta toksicitāte;
- b) kodīgums/kairinājums ādai;
- c) nopietns acu bojājums/kairinājums;
- d) elpceļu vai ādas sensibilizācija;
- e) mikroorganismu šūnu mutācija;
- f) kancerogēnums;
- g) toksicitāte reproduktīvajai sistēmai;
- h) toksiskas ietekmes uz īpašu mērķorgānu vienreizēja iedarbība;
- i) toksiskas ietekmes uz īpašu mērķorgānu atkārtota iedarbība;
- j) bīstamība ieelpojot.

11.1.1.2. Vielām, kas jāreģistrē, sniedz informācijas kopsavilkumu, kas izriet no VII līdz XI pielikuma piemērošanas, vajadzības gadījumā norāda arī pārbaudes metodes. Informācijā par vielām, kas jāreģistrē, iekļauj arī pieejamo datu salīdzinājumu ar Regulā (EK) Nr. 1272/2008 par CMR dotajiem kritērijiem – 1.A un 1.B kategorijā –, ievērojot šīs regulas I pielikuma 1.3.1. punktu.

11.1.2. Maisījumi

11.1.2.1. Norāda informāciju par šādu atbilstošu ietekmi:

- a) akūta toksicitāte;
- b) kairināšana;
- c) kodīgums;
- d) sensibilizācija;
- e) atkārtotas devas toksicitāte;
- f) kancerogēnums;
- g) mutagēnums;
- h) toksicitāte reproduktīvajai sistēmai.

11.1.2.2. Par ietekmi uz veselību saistībā ar kancerogēnumu, mutagēnumu un toksicitāti reproduktīvajai sistēmai norāda minētās veselības ietekmes klasifikāciju, pamatojoties uz standartmetodi, kas izklāstīta Direktīvas 1999/45/EK 6. panta 1. punkta a) apakšpunktā, kā arī sniedz informāciju par 3. iedaļā minētajām vielām.

- 11.1.2.3. Par citu ietekmi uz veselību, ja maisījums kopumā nav pārbaudīts saistībā ar šo ietekmi uz veselību, ja vajadzīgs, norāda informāciju par 3. iedaļā minēto vielu ietekmi uz veselību.
- 11.1.3. Norāda informāciju par katru bīstamības klasi, diferenciāciju vai ietekmi. Ja noteikts, ka viela vai maisījums nav klasificēts konkrētā bīstamības klasē, diferenciācijā vai ietekmē, drošības datu lapā skaidri norāda, vai iemesls ir datu trūkums, tehniska nespēja datus saņemt, nepārlicenoši dati vai pārliecinoši dati, taču ar tiem klasificēšanai nepietiek; minētajā gadījumā drošības datu lapā norāda "pamatojoties uz pieejamajiem datiem, neatbilst klasificēšanas kritērijiem".
- 11.1.4. Šajā apakšiedaļā iekļautie dati attiecas uz tirgū laisto vielu vai maisījumu. Ja ir pieejama informācija, tad norāda maisījuma sastāvā esošās bīstamās vielas atbilstošās toksikoloģiskās īpašības, piemēram, LD50, aprēķināto akūto toksicitāti vai LC50.
- 11.1.5. Ja par vielu vai maisījumu pieejams pietiekams pārbaudes datu daudzums, var būt vajadzīgs apkopot izmantoto kritisko pētījumu rezultātus, piemēram, pēc iedarbības veida.
- 11.1.6. Gadījumos, ja konstatēta neatbilstība konkrētas bīstamības klases klasificēšanas kritērijiem, sniedz secinājumu pamatojumu.
- 11.1.7. *Informācija par iespējamajiem iedarbības veidiem*
- Informē par iespējamajiem iedarbības veidiem un vielas vai maisījuma ietekmi katrā iespējamajā iedarbības veidā, t. i., apēdot (norijot), ieelpojot vai saskarē ar ādu/acīm. Ja ietekme uz veselību nav zināma, to norāda.
- 11.1.8. *Ar fizikālajām, ķīmiskajām un toksikoloģiskajām īpašībām saistītie simptomi*
- Norāda potenciāli nelabvēlīgu ietekmi uz veselību un simptomus, ko saista ar vielas vai maisījuma, tā sastāvdaļu vai apzināto blakusproduktu iedarbību. Norāda pieejamo informāciju par simptomiem saistībā ar vielas vai maisījuma fizikālajām, ķīmiskajām un toksikoloģiskajām īpašībām pēc iedarbības. Apraksta pirmos zemas iedarbības simptomus līdz pat nopietnas iedarbības sekām, piemēram, "var novērot galvassāpes un reiboņus, kam var sekot samaņas zaudēšana un bezsamaņa; lielas devas var izraisīt komu vai nāvi".
- 11.1.9. *Aizkavēta un tūlītēja, kā arī hroniska ietekme, ko rada īslaicīga un ilgstoša iedarbība*
- Informē, vai pēc īslaicīgas vai ilgstošas iedarbības var novērot aizkavētu vai tūlītēju ietekmi. Norāda arī informāciju par akūtu un hronisku ietekmi uz veselību saistībā ar cilvēku saskari ar vielu vai maisījumu. Ja nav pieejami dati par cilvēkiem, apkopo datus par dzīvniekiem un skaidri norāda dzīvnieku sugas. Norāda, vai toksikoloģiskie dati balstīti uz datiem par cilvēkiem vai dzīvniekiem.
- 11.1.10. *Mijiedarbība*
- Ja ir atbilstoša un pieejama informācija par mijiedarbību, to norāda.
- 11.1.11. *Īpašu datu trūkums*
- Ne vienmēr iespējams iegūt informāciju par vielas vai maisījuma bīstamību. Gadījumos, kad dati par īpašu vielu vai maisījumu nav pieejami, var izmantot datus par līdzīgām vielām un maisījumiem, ja ir apzināta atbilstoša līdzīga viela vai maisījums. Gadījumos, kad īpašus datus neizmanto vai kad tādu nav, to skaidri norāda.
- 11.1.12. *Informācija par maisījumu attiecībā pret informāciju par vielu*
- 11.1.12.1. Maisījuma sastāvā esošās vielas var ķermenī cita ar citu mijiedarboties, rezultātā iespējams atšķirīgs absorbcijas, metabolisma un ekskrēcijas līmenis. Iznākumā var mainīties toksiskās darbības, un maisījuma vispārējā toksicitāte var atšķirties no tās, kāda ir maisījuma sastāvā esošajām vielām. To ņem vērā, sniedzot toksikoloģisko informāciju šajā drošības datu lapas iedaļā.

11.1.12.2. Klasificējot maisījumus kā kancerogēnus, mutagēnus vai toksiskus reproduktīvai sistēmai, izdara aprēķinus, pamatojoties uz pieejamo informāciju par vielām maisījumā. Citai ietekmei uz veselību jāizvērtē, vai katras vielas koncentrācija ir pietiekama, lai ietekmētu maisījuma vispārējo ietekmi uz veselību. Informāciju par toksisko ietekmi norāda katrai vielai, izņemot šādus gadījumus:

- a) ja informācija atkārtojas, to iekļauj tikai vienu reizi visam maisījumam, piemēram, kad abas vielas izraisa vemšanu un caureju;
- b) ja pastāv ļoti maza iespējamība, kā esošās koncentrācijas varētu radīt šādu ietekmi, piemēram, kad mērenu kairinātāju atšķaida nekaitinošā šķīdumā zem konkrētas koncentrācijas līmeņa;
- c) gadījumos, kad nav pieejama informācija par vielu mijiedarbību maisījumā, neveic pieņemumus, bet tā vietā atsevišķi norāda katras vielas ietekmi uz veselību.

11.1.13. Cita informācija

Norāda arī citu atbilstošu informāciju par nevēlamu ietekmi uz veselību, pat ja tā nav prasīta klasificēšanas kritērijos.

12. 12. IEDAĻA. Ekoloģiskā informācija

Šajā drošības datu lapas iedaļā aprakstīta informācija, kas sniegta, lai izvērtētu vielas vai maisījuma ietekmi uz vidi gadījumos, kad notikusi noplūde vidē. Drošības datu lapas 12.1. līdz 12.6. apakšiedaļā iekļauts īss datu kopsavilkums, tostarp, ja ir pieejami, attiecīgie pārbaudes dati, un skaidri norādītas sugas, veidi, vienības, pārbaudes ilgums un pārbaudes apstākļi. Šāda informācija var noderēt vielu un maisījumu izlišanas gadījumos un izvērtējot atkritumu apstrādes pasākumus, noplūdes pārvaldību, pasākumus nejaugas noplūdes gadījumā un transportu. Norāda iemeslus, ja noteikts, ka īpašība nav piemērojama, vai ja nav pieejama informācija par konkrētu īpašību.

Katrai attiecīgajai maisījuma sastāvā esošajai vielai pēc iespējas norāda informāciju par bioakumulāciju, noturību un noārdīšanās spēju. Tāpat norāda informāciju par bīstamiem pārveidošanas produktiem, kas rodas, vielām vai maisījumiem noārdoties.

Informācija šajā iedaļā atbilst vajadzības gadījumā reģistrācijai iesniegtajai informācijai un/vai vajadzības gadījumā ķīmiskās drošības ziņojumā ietvertajai informācijai, kā arī vielas vai maisījuma klasifikācijai.

12.1. Toksicitāte

Ja ir pieejama, tad norāda toksicitātes informāciju, izmantojot no ūdens un/vai sauszemes organismu pārbaudēm gūtus datus. Šajā punktā iekļauj pieejamos datus par akūto un hronisko toksicitāti ūdens vidē zivīm, vēzveidīgajiem, alģēm un citiem ūdensaugiem. Turklāt sniedz pieejamos datus par toksicitāti augšnes mikroorganismiem un makroorganismiem, kā arī citiem videi svarīgiem organismiem, piemēram, putniem, bitēm un augiem. Ja viela vai maisījums inhibē mikroorganismu aktivitāti, min tā iespējamo ietekmi uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbību.

Vielām, kas jāreģistrē, sniedz informācijas kopsavilkumu, kas izriet no VII līdz XI pielikuma piemērošanas.

12.2. Noturība un spēja noārdīties

Noturība un spēja noārdīties ir vielas vai attiecīgo maisījuma sastāvā esošo vielu noārdīšanās potenciāls vidē – bionoārdīšanās procesos vai citādi, piemēram, oksidējoties vai hidrolizējoties. Ja ir pieejami, tad norāda pārbaudžu rezultātus saistībā ar noturības un noārdīšanās spējas novērtēšanu. Ja minēti pussabrukšanas periodi, jānorāda, vai šie pussabrukšanas periodi attiecas uz mineralizāciju vai primāro noārdīšanos. Norāda arī vielas vai attiecīgo maisījuma sastāvā esošo vielu noārdīšanās potenciālu notekūdeņu attīrīšanas iekārtās.

Ja šāda informācija ir pieejama un ja ir lietderīgi, to sniedz par katru šā maisījuma sastāvā esošo atsevišķo vielu, ko prasa iekļaut drošības datu lapas 3. iedaļā.

12.3. Bioakumulācijas potenciāls

Bioakumulācijas potenciāls ir vielas vai konkrētu maisījuma sastāvā esošu vielu akumulācijas potenciāls dzīvos organismos un potenciāls nonākt pārtikas apritē. Norāda pārbaucēju rezultātus saistībā ar bioakumulatīvā potenciāla novērtēšanu. Tostarp norāda oktanola-ūdens sadalīšanās koeficientu (*K_{ow}*) un biokoncentrācijas faktoru (*BCF*), ja tas pieejams.

Ja šāda informācija ir pieejama un ja ir lietderīgi, to sniedz par katru šā maisījuma sastāvā esošo atsevišķo vielu, ko prasa iekļaut drošības datu lapas 3. iedaļā.

12.4. Mobilitāte augsnē

Mobilitāte augsnē ir vielas vai maisījuma sastāvdaļu potenciāls noplūdes gadījumā dabas spēku ietekmē nokļūt gruntsūdeņos vai tālu no noplūdes vietas. Ja ir pieejama informācija, tad norāda potenciālu attiecībā uz mobilitāti augsnē. Informāciju par mobilitāti nosaka pēc atbilstošiem mobilitātes datiem, piemēram, adsorbcijas izpēti vai ekstrakcijas pētījumiem, zināmo vai iepriekš noteikto izplatību vides sektoros vai virsmas spraigumu. Piemēram, *K_{oc}* vērtības var iepriekš noteikt pēc oktanola-ūdens sadalīšanās koeficienta (*K_{ow}*). Ekstrakciju un mobilitāti var iepriekš noteikt pēc moduļiem.

Ja šāda informācija ir pieejama un ja ir lietderīgi, to sniedz par katru šā maisījuma sastāvā esošo atsevišķo vielu, ko prasa iekļaut drošības datu lapas 3. iedaļā.

Ja pieejami eksperimentāli dati, tos uzskata par uzticamākiem nekā moduļus un iepriekšējus paredzējumus.

12.5. PBT un vPvB ekspertīzes rezultāti

Ja vajadzīgs ķīmiskās drošības ziņojums, sniedz *PBT* un *vPvB* ekspertīzes rezultātus, kā norādīts ķīmiskās drošības ziņojumā.

12.6. Citas nelabvēlīgas ietekmes

Iekļauj informāciju par citām nelabvēlīgām ietekmēm uz vidi, ja tāda ir pieejama, piemēram, uzvedību vidē (iedarbību), spēju fotoķīmiski veidot ozonu, spēju noārdīt ozonu, spēju noārdīt endokrīno sistēmu un/vai spēju veicināt globālo sasilšanu.

13. 13. IEDAĻA. Apsvērumi, kas saistīti ar apsaimniekošanu

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniegtā informācija attiecas uz atbilstošu vielas vai maisījuma un/vai tā tvertnes atkritumu apsaimniekošanu, lai palīdzētu noteikt drošas un videi labvēlīgākas atkritumu apsaimniekošanas iespējas atbilstoši prasībām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/98/EK ⁽¹⁾ dalībvalstī, kurā iesniedz drošības datu lapu. Informācija attiecībā uz personu drošību, kuras veic atkritumu apsaimniekošanu, papildina 8. iedaļā sniegto informāciju.

Ja vajadzīgs ķīmiskās drošības ziņojums un gadījumos, kad veikta atkritumu stadijas analīze, informācija par atkritumu apsaimniekošanas pasākumiem atbilst apzinātajiem lietošanas veidiem ķīmiskās drošības ziņojumā un iedarbības scenārijiem ķīmiskās drošības ziņojumā, kas iekļauts drošības datu lapas pielikumā.

13.1. Atkritumu apstrādes metodes

a) Atkritumu apstrādes tvertnes un metodes norāda, iekļaujot informāciju par atbilstošajām atkritumu apstrādes metodēm gan vielām vai maisījumiem, gan piesārņotajam iepakojumam (piemēram, sadedzināšana, pārstrāde, apglabāšana poligonā);

b) norāda fizikālās/ķīmiskās īpašības, kuras var ietekmēt atkritumu apstrādes iespējas;

c) izvairās no nopludināšanas kanalizācijā;

d) vajadzības gadījumā norāda īpašus piesardzības pasākumus ikvienai ieteicamajai atkritumu apstrādes iespējai.

⁽¹⁾ OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.

Atsaucas uz visiem atbilstošajiem Kopienas noteikumiem par atkritumiem. Ja tādu nav, norāda visus attiecīgos valsts vai reģionālos spēkā esošos noteikumus.

14. 14. IEDAĻA. Informācija par transportēšanu

Šajā drošības datu lapas iedaļā norāda pamata klasificēšanas informāciju attiecībā uz 1. iedaļā minēto vielu vai maisījumu transportēšanu/sūtīšanu ar autotransportu, pa dzelzceļu, jūru, iekšzemes ūdensceļiem vai pa gaisu. Norāda arī, ja informācija nav attiecināma vai nav pieejama.

Vajadzības gadījumā sniedz informāciju par transporta klasifikāciju atbilstīgi katriem ANO paraugnoteikumiem – Eiropas valstu nolīgumam par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem ar autotransportu (ADR) ⁽¹⁾, Noteikumiem par bīstamo kravu starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (RID) ⁽²⁾, Eiropas valstu nolīgumam par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem pa iekšzemes ūdensceļiem (ADN) ⁽³⁾ –, kuri visi trīs īstenoti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 24. septembra Direktīvu 2008/68/EK par bīstamo kravu iekšzemes pārvadājumiem ⁽⁴⁾, kā arī Starptautiskajam jūras bīstamo kravu (IMDG) kodeksam ⁽⁵⁾ (jūra) un Tehniskajām instrukcijām bīstamo kravu drošiem pārvadājumiem pa gaisu (ICAO) ⁽⁶⁾ (gaiss).

14.1. ANO numurs

Norāda ANO numuru (t. i., vielas, maisījuma vai priekšmeta četr ciparu identifikācijas numuru, kura priekšā atrodas burti "UN") no ANO paraugnoteikumiem.

14.2. ANO sūtīšanas nosaukums

Norāda ANO sūtīšanas nosaukumu no ANO paraugnoteikumiem, ja vien tas nav norādīts 1.1. apakšiedaļā kā produkta identifikators.

14.3. Transportēšanas bīstamības klase(-es)

Norāda transportēšanas bīstamības klases (un papildriskus), kuri saistīti ar vielām vai maisījumiem atbilstoši to dominējošajai bīstamībai saskaņā ar ANO paraugnoteikumiem.

14.4. Iepakojuma grupa

Attiecīgā gadījumā norāda iepakojuma grupu no ANO paraugnoteikumiem. Iepakojuma grupas numuru piešķir konkrētām vielām atbilstoši to bīstamības pakāpei.

14.5. Vides apdraudējumi

Norāda, vai viela vai maisījums ir videi bīstams atbilstoši ANO paraugnoteikumu kritērijiem (kā atspoguļots IMDG kodeksā, ADR, RID un ADN) un/vai jūras piesārņotāju atbilstoši IMDG kodeksam. Ja atļauti vai paredzēti to pārvadājumi pa iekšzemes ūdensceļiem tankkuģos, norāda, vai viela vai maisījums tankkuģos ir videi bīstams tikai atbilstoši ADN.

14.6. Īpaši piesardzības pasākumi lietotājiem

Norāda visus īpašos piesardzības pasākumus, kurus lietotājam vajadzētu veikt vai kuri noteikti jāveic, vai par kuriem jāzina attiecībā uz pārvadāšanu un ieviešanu vai izvešanu no savām telpām.

14.7. Transportēšana bez taras atbilstoši MARPOL 73/78 II pielikumam un IBC kodeksam.

Šo apakšiedaļu piemēro tikai tad, kad paredzēts pārvadāt kravu bez taras atbilstoši šādiem Starptautiskās Jūrniecības organizācijas (IMO) dokumentiem: 1973. gada Starptautiskās konvencijas par kuģu izraisītā piesārņojuma novēršanu, kas grozīta ar attiecīgo 1978. gada protokolu (MARPOL 73/78) ⁽⁷⁾, II pielikumam un Starptautiskajam kodeksam par tādu kuģu būvniecību un aprīkošanu, kas pārvadā bīstamas ķīmiskas vielas bez taras (Starptautiskais ķīmikāliju pārvadāšanas kodekss) (IBC kodekss) ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisija, redakciju piemēro no 2009. gada 1. janvāra, ISBN-978-92-1-139131-2.

⁽²⁾ Konvencijas par starptautiskiem dzelzceļa pārvadājumiem B papildinājuma 1. pielikums (Vienoti noteikumi līgumiem par starptautiskiem preču pārvadājumiem pa dzelzceļu), redakcija stājas spēkā 2009. gada 1. janvārī.

⁽³⁾ Redakcijā grozījumi izdarīti 2007. gada 1. janvārī.

⁽⁴⁾ OV L 260, 30.9.2008., 1. lpp.

⁽⁵⁾ Starptautiskā Jūrniecības organizācija, 2006. gada izdevums, ISBN 978-92-8001-4214-3.

⁽⁶⁾ IATA, 2007.–2008. gada izdevums.

⁽⁷⁾ MARPOL 73/78 – 2006. gada konsolidētais izdevums, London, IMO 2007, ISBN 978-92-801-4216-7.

⁽⁸⁾ IBC kodekss, 2007. gada izdevums, London, IMO 2007, ISBN 978-92-801-4226-6.

Produkta nosaukumu (ja tas atšķiras no 1.1. apakšiedaļā dotā nosaukuma) norāda, kā noteikts nosūtīšanas dokumentā un saskaņā ar IBC kodeksa 17. un 18. nodaļā iekļautajiem produktu nosaukumu sarakstiem vai IMO Jūras vides komisijas (MEPC).2/apkārtraksta jaunāko izdevumu ⁽¹⁾. Norāda vajadzīgo kuģa veidu un piesārņojuma kategoriju.

15. **15. IEDAĻA. Informācija par regulējumu**

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniedz informāciju par regulējumu vielai vai maisījumam, kas vēl nav iekļauta drošības datu lapā (piemēram, vai uz vielu vai maisījumu attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 29. jūnija Regula (EK) Nr. 2037/2000 par vielām, kas noārda ozona slāni ⁽²⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 850/2004 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem, ar ko groza Direktīvu 79/117/EEK ⁽³⁾, vai Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regula (EK) Nr. 689/2008 par bīstamo ķīmisko vielu eksportu un importu ⁽⁴⁾).

15.1. **Drošības, veselības joma un vides noteikumi/normatīvie akti, kas īpaši attiecas uz vielām un maisījumiem**

Norāda attiecīgo informāciju par Kopienas ķīmiskās drošības, veselības jomas un vides noteikumiem (piemēram, Seveso kategoriju/Padomes Direktīvas 96/82/EK ⁽⁵⁾ I pielikumā minētās vielas) vai valsts informāciju par vielas vai maisījuma regulējuma statusu (tostarp maisījuma sastāvā esošajām vielām), tostarp, kā jārikojas saskaņā ar minētajiem noteikumiem. Pēc iespējas min tās dalībvalsts tiesību aktus, kurā īsteno šos noteikumus, un visus citus saistītos valstu pasākumus.

Ja uz vielu vai maisījumu, par ko izdod drošības datu lapu, attiecas īpaši noteikumi saistībā ar cilvēka veselības vai vides aizsardzību Kopienas līmenī (piemēram, saskaņā ar VII sadaļu piešķirtas atļaujas vai saskaņā ar VIII sadaļu noteikti ierobežojumi), šādus noteikumus norāda.

15.2. **Ķīmiskās drošības novērtējums**

Norāda, vai piegādātājs vielai vai maisījumam veicis ķīmiskās drošības novērtējumu.

16. **16. IEDAĻA. Cita informācija**

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniegta informācija par drošības datu lapas sastādīšanu. Tajā norāda citu informāciju, kuru nesniedz 1. līdz 15. iedaļā, ieskaitot informāciju par drošības datu lapas labošanu:

- a) gadījumā, ja drošības datu lapa ir labota, skaidri norāda, kur drošības datu lapas iepriekšējā variantā izdarītas izmaiņas, ja vien tas nav norādīts citur drošības datu lapā, ja iespējams, sniedz izmaiņu skaidrojumu. Vielas vai maisījuma piegādātājs saglabā izmaiņu skaidrojumu un to sniedz pēc pieprasījuma;
- b) drošības datu lapā izmantoto saīsinājumu un akronīmu atšifrējums vai paskaidrojums;
- c) būtiskākās bibliogrāfiskās atsauces un datu avoti;
- d) maisījumiem norāda, kura no Regulas (EK) Nr. 1272/2008 9. pantā minētajām informācijas novērtēšanas metodēm izmantota klasificēšanai;
- e) attiecīgo R frāžu, bīstamības paziņojumu, drošības frāžu un/vai piesardzības paziņojumu saraksts. Izraksta visu paziņojumu pilnu tekstu, kas nav izrakstīts pilnībā 2. līdz 15. iedaļā;
- f) ieteikumi par visām apmācībām, kas paredzētas darbiniekiem, lai nodrošinātu cilvēka veselības un vides aizsardzību.

Ja saskaņā ar 31. panta 10. punktu maisījuma piegādātājs norāda un informē par klasifikāciju, kas vajadzīga no 2015. gada 1. jūnija, pirms tās izmantošanas minētā maisījuma klasificēšanai un marķēšanai uz iepakojuma, maisījuma piegādātājs to var iekļaut šajā iedaļā.

⁽¹⁾ MEPC.2/apkārtraksts, Šķidru vielu pagaidu klasificēšana, 14. pārstrādātais izdevums, spēkā no 2009. gada 1. janvāra.

⁽²⁾ OV L 244, 29.9.2000., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 158, 30.4.2004., 7. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 204, 31.7.2008., 1. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 10, 14.1.1997., 13. lpp.

B DAĻA

Drošības datu lapā iekļauj šādas 16 pozīcijas saskaņā ar 31. panta 6. punktu un papildus arī apakšpozīcijas, izņemot 3. iedaļā minētās, iekļaujot pēc vajadzības tikai 3.1. vai 3.2. apakšiedaļu:

1. IEDAĻA. Vietas/maisījuma un uzņēmēj sabiedrības/uzņēmuma apzināšana
 - 1.1. Produkta identifikators
 - 1.2. Vietas vai maisījuma attiecīgi apzinātie lietojuma veidi un tādi, ko neiesaka izmantot
 - 1.3. Informācija par drošības datu lapas piegādātāju
 - 1.4. Tālruņa numurs, kur zvanīt ārkārtas situācijās
2. IEDAĻA. Bīstamības apzināšana
 - 2.1. Vietas vai maisījuma klasificēšana
 - 2.2. Etiķetes elementi
 - 2.3. Citi apdraudējumi
3. IEDAĻA. Sastāvs/informācija par sastāvdaļām
 - 3.1. Vietas
 - 3.2. Maisījumi
4. IEDAĻA. Pirmās palīdzības pasākumi
 - 4.1. Pirmās palīdzības pasākumu apraksts
 - 4.2. Svarīgākie simptomi un ietekme – akūta un aizkavēta
 - 4.3. Norāde par nepieciešamo neatliekamo medicīnisko palīdzību un īpašu aprūpi
5. IEDAĻA. Ugunsdzēsības pasākumi
 - 5.1. Ugunsdzēsības līdzekļi
 - 5.2. Īpaša vietas vai maisījuma izraisīta bīstamība
 - 5.3. Ieteikumi ugunsdzēsējiem
6. IEDAĻA. Pasākumi nejaušanas noplūdes gadījumos
 - 6.1. Individuālās drošības pasākumi, aizsardzības līdzekļi un procedūras ārkārtas situācijām
 - 6.2. Vides drošības pasākumi
 - 6.3. Ierobežošanas un savākšanas paņēmieni un materiāli
 - 6.4. Atsauce uz citām iedaļām
7. IEDAĻA. Lietošana un glabāšana
 - 7.1. Piesardzība drošai lietošanai
 - 7.2. Drošas glabāšanas apstākļi, tostarp visu veidu nesaderība
 - 7.3. Konkrēts(-i) galalietojuma veids(-i)
8. IEDAĻA. Iedarbības pārvaldība/individuālā aizsardzība
 - 8.1. Pārvaldības parametri
 - 8.2. Iedarbības pārvaldība
9. IEDAĻA. Fizikālās un ķīmiskās īpašības
 - 9.1. Informācija par pamata fizikālajām un ķīmiskajām īpašībām
 - 9.2. Cita informācija

10. IEDAĻA. Stabilitāte un reaģētspēja

- 10.1. Reaģētspēja
- 10.2. Ķīmiskā stabilitāte
- 10.3. Bīstamu reakciju iespējamība
- 10.4. Apstākļi, no kuriem jāvairās
- 10.5. Nesaderīgi materiāli
- 10.6. Bīstami noārdīšanās produkti

11. IEDAĻA. Toksikoloģiskā informācija

- 11.1. Informācija par toksikoloģisko ietekmi

12. IEDAĻA. Ekoloģiskā informācija

- 12.1. Toksicitāte
- 12.2. Noturība un spēja noārdīties
- 12.3. Bioakumulācijas potenciāls
- 12.4. Mobilitāte augsnē
- 12.5. PBT un vPvB ekspertīzes rezultāti
- 12.6. Citas nelabvēlīgas ietekmes

13. IEDAĻA. Apsvērumi, kas saistīti ar apsaimniekošanu

- 13.1. Atkritumu apstrādes metodes

14. IEDAĻA. Informācija par transportēšanu

- 14.1. ANO numurs
- 14.2. ANO sūtīšanas nosaukums
- 14.3. Transportēšanas bīstamības klase(-es)
- 14.4. Iepakojuma grupa
- 14.5. Vides apdraudējumi
- 14.6. Īpaši piesardzības pasākumi lietotājiem
- 14.7. Transportēšana bez taras atbilstoši MARPOL 73/78 II pielikumam un IBC kodeksam

15. IEDAĻA. Informācija par regulējumu

- 15.1. Drošības, veselības jomas un vides noteikumi/normatīvie akti, kas īpaši attiecas uz vielām un maisījumiem
- 15.2. Ķīmiskās drošības novērtējums

16. IEDAĻA. Cita informācija

II PIELIKUMS

"II PIELIKUMS

PRASĪBAS DROŠĪBAS DATU LAPU SASTĀDĪŠANĀ

A DAĻA

0.1. Ievads

0.1.1. Šajā pielikumā iekļautas prasības, kuras piegādātāji izpilda, sastādot drošības datu lapu, kas saskaņā ar 31. pantu paredzēta vielai vai maisījumam.

0.1.2. Drošības datu lapā sniegtā informācija atbilst informācijai ķīmiskās drošības ziņojumā, ja tāds ir vajadzīgs. Ja ir sastādīts ķīmiskās drošības ziņojums, attiecīgo(-os) iedarbības scenāriju(-us) ietver drošības datu lapas pielikumā.

0.2. Vispārīgas prasības drošības datu lapas sastādīšanā

0.2.1. Drošības datu lapas ļauj lietotājiem veikt vajadzīgos darba ņēmēju drošuma un cilvēka veselības aizsardzības pasākumus darba vietā, kā arī vides aizsardzības pasākumus. Drošības datu lapas sastādītājs ņem vērā, ka drošības datu lapā lasītājam jāsaņem informācija par vielas vai maisījuma bīstamību, kā arī ziņas par vielas vai maisījuma drošu uzglabāšanu, lietošanu un iznīcināšanu.

0.2.2. Informācija drošības datu lapā atbilst Padomes Direktīvā 98/24/EK noteiktajām prasībām. Konkrēti drošības datu lapas darba devējiem ļauj noteikt, vai darba vietā ir kādas bīstamas ķīmiskās vielas, un izvērtēt ikvienu risku darba ņēmēju veselībai un drošībai, ko rada tādu vielu lietošana.

0.2.3. Informācija drošības datu lapā ir izklāstīta īsi un skaidri. Drošības datu lapas sastāda kompetenta persona, kas ņem vērā konkrētas lietotāju vajadzības, ciktāl tās ir zināmas. Vielu un maisījumu piegādātāji nodrošina šo kompetento personu pienācīgu sagatavošanu, tostarp sagatavošanu kvalifikācijas celšanas kursos.

0.2.4. Drošības datu lapās lietotā valoda ir vienkārša, skaidra un precīza, bez žargona un saīsinājumiem. Neizmanto tādus apzīmējumus kā "var būt bīstams", "neietekmē veselību", "lielākoties izmantošanas apstākļos drošs" vai "nekaitīgs", kā arī citus apzīmējumus, kas norāda, ka viela vai maisījums nav bīstami, vai arī citus ar konkrētās vielas vai maisījuma klasifikāciju nesaderīgus apzīmējumus.

0.2.5. Drošības datu lapas pirmajā lappusē norāda sastādīšanas datumu. Pārskatot drošības datu lapu un nododot jauno, pārskatīto versiju, par grozījumiem saņemējus informē drošības datu lapas 16. iedaļā, ja to nenorāda citur. Šādā gadījumā sastādīšanas datumu apzīmē "Labojums: (datums)", kā arī pirmajā lappusē norāda versijas numuru, labojuma numuru, aizstāto numuru vai kādu citu norādi uz to, kura versija tiek aizstāta.

0.3. Drošības datu lapas formāts

0.3.1. Drošības datu lapa ir neierobežota garuma dokuments. Drošības datu lapas garums ir proporcionāls vielas vai maisījuma bīstamībai un pieejamajai informācijai.

0.3.2. Visas drošības datu lapas lappuses, tostarp pielikumus, ir numurētas un uz tām norādīts drošības datu lapas garums (piemēram, "1. lpp. no 3") vai norāde, ka seko vai nesejo lappuse, piemēram, "turpinājums nākamajā lappusē" vai "drošības datu lapas beigas".

0.4. Drošības datu lapas saturs

Šajā pielikumā prasīto informāciju, vajadzības gadījumā un ja tā ir pieejama, iekļauj drošības datu lapā – attiecīgajā B daļā noteiktajā apakšiedaļā. Drošības datu lapā neatstāj neaizpildītas apakšiedaļas.

0.5. Citas informācijas prasības

Nemot vērā vielas vai maisījuma īpašību plašo diapazonu, atsevišķos gadījumos attiecīgajās apakšiedaļās var būt vajadzīga papildu informācija, kas ir būtiska un pieejama.

0.6. Vienības

Izmanto Padomes Direktīvā 80/181/EEK⁽¹⁾ noteiktās mērvienības.

0.7. Īpaši gadījumi

Drošības datu lapas sastāda arī īpašos gadījumos, kas minēti Regulas (EK) Nr. 1272/2008 I pielikuma 1.3. punktā, uz kuriem attiecas atkāpes no marķēšanas noteikumiem.

1. 1. IEDAĻA. Vietas/maisījuma un uzņēmēj sabiedrības/uzņēmuma apzināšana

Šajā iedaļā noteikts, kā apzināt vielu vai maisījumu un kā drošības datu lapā norādīt apzināto attiecīgo lietošanas veidu, vielas vai maisījuma piegādātāja nosaukumu un vielas vai maisījuma piegādātāja kontaktinformāciju, tostarp kontaktinformāciju ārkārtas situācijā.

1.1. Produkta identifikators

Produkta identifikatoru norāda saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1272/2008 18. panta 2. punktu vielai un saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1272/2008 18. panta 3. punkta a) apakšpunktu maisījumam un uz etiķetes to norāda tās (to) dalībvalsts(-u) oficiālajā(-ās) valodā(-ās), kurā(-ās) viela vai maisījums ir laists tirgu, ja vien attiecīgā(-ās) dalībvalsts(-is) nav noteikusi(-ušas) citādi.

Vielām, kas jāreģistrē, produkta identifikators atbilst reģistrācijā izmantotajam un norāda arī reģistrācijas numuru, kas piešķirts saskaņā ar šīs regulas 20. panta 3. punktu.

Neskarot šīs regulas 39. pantā noteiktās pakārtotā lietotāja saistības, piegādātājs, kas ir izplatītājs vai pakārtotais lietotājs, var izlaist reģistrācijas numura daļu, kas attiecas uz individuālu reģistrētāju kopīgas informācijas iesniegšanā, ja:

- a) minētais piegādātājs īstenošanas vajadzībām apņemas sniegt pilnu reģistrācijas numuru pēc pieprasījuma vai, ja viņam nav pieejams pilns reģistrācijas numurs, pārsūtīt pieprasījumu savam piegādātājam atbilstoši b) apakšpunktam; un
- b) minētais piegādātājs sniedz pilnu reģistrācijas numuru par īstenošanu atbildīgajai dalībvalsts iestādei (turpmāk "īstenošanas iestāde") septiņās dienās pēc pieprasījuma, kas vai nu saņemts tieši no īstenošanas iestādes, vai ko pārsūtījis saņēmējs, vai, ja viņam nav pieejams pilns reģistrācijas numurs, minētais piegādātājs septiņās dienās no pieprasījuma saņemšanas pārsūta šo pieprasījumu savam piegādātājam, vienlaikus par to informējot īstenošanas iestādi.

Vienai vai vairākām vielām vai maisījumiem var sniegt vienu drošības datu lapu, ja tajā sniegtā informācija par katru no šīm vielām vai maisījumiem atbilst šā pielikuma prasībām.

Citi identifikācijas līdzekļi

Var norādīt citus nosaukumus vai sinonīmus, kuri iekļauti vielas vai maisījuma marķējumā vai pēc kuriem tie plašāk zināmi, piemēram, alternatīvo nosaukumu, numurus, uzņēmuma produkta kodu vai citus unikālus identifikatorus.

1.2. Vietas vai maisījuma attiecīgi apzinātie lietošanas veidi un tādi, ko neiesaka izmantot

Norāda vismaz uz vielas vai maisījuma saņēmēju(-iem) attiecināmos noteiktos lietojuma veidus. Sniedz īsu aprakstu par to, kam viela vai maisījums paredzēts, piemēram, "ugunsdzēsības līdzeklis", "antioksidants".

Vajadzības gadījumā norāda lietošanas veidu, kuru piegādātājs neiesaka izmantot, un pamatojumu tam. Saraksts var būt nepilnīgs.

Ja vajadzīgs ķīmiskās drošības ziņojums, šajā drošības datu lapas apakšiedaļā norādītā informācija atbilst apzinātajiem lietošanas veidiem ķīmiskās drošības ziņojumā un iedarbības scenārijiem ķīmiskās drošības ziņojumā, kas iekļauts drošības datu lapas pielikumā.

1.3. Informācija par drošības datu lapas piegādātāju

Apzina piegādātāju neatkarīgi no tā, vai tas ir ražotājs, importētājs, pārstāvis, pakārtotais lietotājs vai izplatītājs. Norāda piegādātāja pilnu adresi un tālruna numuru, kā arī par drošības datu lapu atbildīgās kompetentās personas e-pasta adresi.

⁽¹⁾ OV L 39, 15.2.1980., 40. lpp.

Ja piegādātājs neatrodas tajā dalībvalstī, kurā vielu vai maisījumu laiž tirgū, un viņš ir norādījis par šo tirgu atbildīgo personu, papildus norāda minētās atbildīgās personas pilnu adresi un tālruņa numuru.

Informācija par reģistrētajiem atbilst reģistrācijā sniegtajai informācijai par ražotāja vai importētāja personu.

Ja iecelts vienīgais pārstāvis, var sniegt informāciju arī par ārpuskopienas ražotāju vai sintezētāju.

1.4. **Tālrūpa numurs, kur zvanīt ārkārtas situācijās**

Norāda ārkārtas situāciju informācijas dienestus. Ja dalībvalstī, kurā viela vai maisījums laists tirgū, pastāv oficiāla padomdevēja struktūra (kas var būt struktūra, kura atbild par Regulas (EK) Nr. 1272/2008 45. pantā minētās informācijas saņemšanu veselības jomā), norāda tālruņa numuru, un ar to pietiek. Skaidri norāda visus šādu pakalpojumu pieejamības ierobežojumus, piemēram, darba laiku vai to, ka īpaši sniegtās informācijas veidi ir ierobežoti.

2. **2. IEDAĻA. Bīstamības apzināšana**

Šajā drošības datu lapas iedaļā norāda vielu vai maisījumu bīstamību un atbilstošu ar šādu bīstamību saistītu brīdinājuma informāciju.

2.1. **Vielas vai maisījuma klasificēšana**

Norāda vielas vai maisījuma klasifikāciju, kas izriet no klasificēšanas noteikumiem Regulā (EK) Nr. 1272/2008. Ja piegādātājs norādījis informāciju par vielu klasificēšanas un marķēšanas sarakstā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1272/2008 40. pantu, drošības datu lapā norādītā klasifikācija atbilst paziņojumā norādītajai klasifikācijai.

Skaidri norāda, ja maisījums neatbilst klasificēšanas kritērijiem saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008.

Informāciju par vielu maisījumā sniedz 3.2. apakšiedaļā.

Ja klasifikācija, tostarp norādes par apdraudējumu, nav norādītas pilnībā, atsaucas uz 16. iedaļu, kurā norāda katras klasifikācijas, tostarp katras norādes par bīstamību, pilnu tekstu.

Atbilstoši drošības datu lapas 9. un 12. iedaļai norāda svarīgākās nelabvēlīgās ietekmes, kādas vielas fizikāli ķīmiskajām īpašībām ir uz cilvēka veselību un vidi, lai nespeciālistam būtu iespējams apzināt vielas vai maisījuma bīstamību.

2.2. **Etiķetes elementi**

Pamatojoties uz klasifikāciju, norāda vismaz šādus elementus, kas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 atrodas uz etiķetes: bīstamības piktogrammu(-as), signālvārdu(-us), bīstamības apzīmējumu(-us) un drošības prasību apzīmējumu(-us). Grafisku attēlu kā visas melnbaltās bīstamības piktogrammas vai tikai grafisko simbolu var aizstāt ar Regulā (EK) Nr. 1272/2008 norādīto krāsaino piktogrammu.

Norāda piemērojamos etiķetes elementus atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1272/2008 25. pantam un 32. panta 6. punktam.

2.3. **Citi apdraudējumi**

Norāda, vai saskaņā ar XIII pielikumu viela vai maisījums atbilst PBT vai vPvB kritērijiem.

Norāda informāciju par citiem apdraudējumiem, kuri neatspoguļojas klasificēšanā, taču var veicināt kopējo vielas vai maisījuma bīstamību, piemēram, gaisa piesārņojums sacietēšanas vai lietošanas laikā, putekļainība, sprādzienbīstamu putekļu izdalīšana, vispārēja sensibilizācija, slāpšana, salšana, lielas iespējas izraisīt īpašu smaku vai garšu vai ietekme uz vidi, piemēram, augsnē dzīvojošu organismu apdraudējums, spēja fotoķīmiski radīt ozonu.

3. **3. IEDAĻA. Sastāvs/informācija par sastāvdaļām**

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniedz informāciju par vielas vai maisījuma sastāvdaļas(-u) ķīmisko identitāti, tostarp par piemaisījumiem un stabilizējošām piedevām, kā norādīts tālāk tekstā. Norāda atbilstošo un pieejamo drošības informāciju par virsmu ķīmiju.

3.1. **Vielas**

Vielas galvenās sastāvdaļas ķīmisko identitāti norāda vismaz ar produkta identifikatoru vai kādu no 1.1. apakšiedaļā sniegtajiem citiem apzināšanas paņēmieniem.

Ķīmisko identitāti ikvienam piemaisījumam, stabilizējošai piedevai vai atsevišķai sastāvdaļai, kura nav galvenā sastāvdaļa, kas ir klasificēta un kas jāņem vērā, vielu klasificējot, norāda šādi:

- a) produkta identifikators saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1272/2008 18. panta 2. punktu;
- b) ja produkta identifikators nav pieejams, kāds no citiem nosaukumiem (parastais nosaukums, tirdzniecības nosaukums, saīsinājums) vai identifikācijas numurs.

Vielas piegādātāji var papildus norādīt visas sastāvdaļas, tostarp arī neklasificētās.

Šajā apakšiedaļā var norādīt arī ziņas par daudzkomponentu vielām.

3.2. **Maisījumi**

Vismaz visām 3.2.1. un 3.2.2. punktā minētajām vielām norāda produkta identifikatoru, koncentrāciju vai koncentrācijas diapazonus un klasifikācijas. Maisījuma piegādātājs var papildus norādīt visas maisījuma sastāvdaļas, tostarp vielas, kas neatbilst klasificēšanas kritērijiem. Sniegtā informācija saņēmējam ļauj viegli apzināt maisījuma vielu bīstamību. Paša maisījuma bīstamība norādīta 2. iedaļā.

Vielu koncentrāciju maisījumā izsaka vienā no šādiem variantiem:

- a) precīzi procentuāli dilstošā kārtībā pēc masas vai tilpuma, ja tas tehniski iespējams;
- b) procentu diapazonos dilstošā kārtībā pēc masas vai tilpuma, ja tas tehniski iespējams.

Izmantojot procentu diapazonu, katras sastāvdaļas augstākās koncentrācijas iedarbību raksturo apdraudējums veselībai un videi.

Ja pieejama informācija par visa maisījuma iedarbību, to iekļauj 2. iedaļā.

Ja atbilstoši Direktīvas 1999/45/EK 15. pantam un Regulas (EK) Nr. 1272/2008 24. pantam pieļaujams alternatīvā ķīmiskā nosaukuma lietojums, lieto šo nosaukumu.

3.2.1. Maisījumiem, kuri atbilst klasificēšanas kritērijiem saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008, norāda šādas vielas un to koncentrāciju vai koncentrācijas diapazonu maisījumā:

- a) veselībai un videi bīstamas vielas Regulas (EK) Nr. 1272/2008 nozīmē, ja šādu vielu koncentrācija ir vienāda ar vai ir lielāka par mazāko no:

- ia) vispārējām robežvērtībām, kas minētas Regulas (EK) Nr. 1272/2008 1.1. tabulā;

- ib) vispārējām robežkoncentrācijām, kas norādītas Regulas (EK) Nr. 1272/2008 I pielikuma 3. līdz 5. daļā, un attiecībā uz bīstamību ieelpojot (Regulas (EK) Nr. 1272/2008 I pielikuma 3.10. iedaļā) $\geq 10\%$.

Tāds bīstamības klašu, bīstamības kategoriju un robežkoncentrāciju saraksts (tostarp Regulas (EK) Nr. 1272/2008 1.1. tabulā noteiktās vispārējās robežvērtības un minētās regulas I pielikuma 3. līdz 5. daļā noteiktās vispārējās robežkoncentrācijas), kā dēļ vielu kā maisījuma sastāvā esošu vielu norāda 3.2. apakšdaļā.

1.1. Bīstamības klase un kategorija	Robežkoncentrācija %
Akūta toksicitāte, 1., 2. un 3. kategorija	≥ 0,1
Akūta toksicitāte, 4. kategorija	≥ 1
Ādas kodīgums/kairinājums, 1.A, 1.B, 1.C un 2. kategorija	≥ 1
Nopietns acu bojājums/kairinājums, 1. un 2. kategorija	≥ 1
Elpceļu vai ādas sensibilizācija	≥ 0,1
Mikroorganismu šūnu mutācija, 1.A, 1.B kategorija	≥ 0,1
Mikroorganisma šūnu mutācija, 2. kategorija	≥ 1
Kancerogēnums, 1.A, 1.B un 2. kategorija	≥ 0,1
Toksicitāte reproduktīvajai sistēmai, 1.A, 1.B, 2. kategorija un ietekme uz laktāciju vai ar tās starpniecību	≥ 0,1
Toksiskas ietekmes uz īpašu mērķorgānu vienreizēja iedarbība, 1. un 2. kategorija	≥ 1
Toksiskas ietekmes uz īpašu mērķorgānu atkārtota iedarbība, 1. un 2. kategorija	≥ 1
Bīstamība ieelpojot	≥ 10
Bīstamība ūdens videi – akūta, 1. kategorija	≥ 0,1
Bīstamība ūdens videi – hroniska, 1. kategorija	≥ 0,1
Bīstamība ūdens videi – hroniska, 2., 3. un 4. kategorija	≥ 1
Bīstama ozona slānim	≥ 0,1

ii) specifiskajām robežkoncentrācijām, kas noteiktas Regulas (EK) Nr. 1272/2008 VI pielikuma 3. daļā;

iii) ja Regulas (EK) Nr. 1272/2008 VI pielikuma 3. daļā noteikts m koeficients, tad – minētās regulas I pielikuma 1.1. tabulā noteiktajām vispārējām robežvērtībām, kas pielāgotas, izmantojot minētās regulas I pielikuma 4.1. iedaļā noteikto aprēķinu;

vii) specifiskajām robežkoncentrācijām, kas noteiktas ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 izveidotajā klasifikācijas un marķējuma sarakstā;

viii) specifiskajām robežkoncentrācijām, kas norādītas Regulas (EK) Nr. 1272/2008 II pielikumā;

viii) ja ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 izveidotajam klasifikācijas un marķējuma sarakstam noteikts m koeficients, tad – minētās regulas I pielikuma 1.1. tabulā noteiktajām vispārējām robežvērtībām, kas pielāgotas, izmantojot minētās regulas I pielikuma 4.1. iedaļā noteikto aprēķinu;

b) vielas, kurām konkretizētas Kopienas arodekspozīcijas robežvērtības, kuras nav iekļautas a) apakšpunktā;

c) noturīgas, bioakumulatīvas un toksiskas vielas saskaņā ar XIII pielikumā noteiktajiem kritērijiem vai vielas, kas iekļautas saskaņā ar 59. panta 1. punktu izveidotajā sarakstā citu iemeslu, nevis a) apakšpunktā minētās bīstamības dēļ, ja atsevišķas vielas koncentrācija ir vismaz 0,1 %.

3.2.2. Maisījumiem, kuri neatbilst klasificēšanas kritērijiem saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008, norāda vielas, kuru atsevišķā koncentrācija ir vienāda ar vai lielāka par šādu koncentrāciju, kā arī norāda to koncentrāciju vai koncentrācijas diapazonu maisījumā:

a) 1 svara % maisījumos, kas nav gāzveida maisījumi, un 0,2 tilpuma % gāzveida maisījumos attiecībā uz:

i) veselībai un videi bīstamām vielām Regulas (EK) Nr. 1272/2008 nozīmē; vai

ii) vielām, kurām piemēro Kopienā noteiktās arodekspozīcijas;

- b) 0,1 svara % noturīgām, bioakumulatīvām un toksiskām vielām atbilstoši XIII pielikumā noteiktajiem kritērijiem, ļoti noturīgām, ļoti bioakumulatīvām vielām atbilstoši XIII pielikumā noteiktajiem kritērijiem vai vielām, kas iekļautas saskaņā ar 59. panta 1. punktu izveidotajā sarakstā citu iemeslu, nevis a) apakšpunktā minētās bīstamības dēļ.

3.2.3. Vielām, kas norādītas 3.2. apakšiedaļā, norāda arī vielas klasifikāciju atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1272/2008, tostarp minētās regulas VI pielikuma 1.1. tabulā norādītās bīstamības klasi(-es) un kategoriju kodu(-us), kā arī bīstamības apzīmējumus, kurus piešķir atbilstoši fiziskajiem, cilvēku veselības un vides apdraudējumiem. Bīstamības apzīmējumus šajā iedaļā var nerakstīt pilnā apjomā – pietiek ar kodiem. Ja tie nav norādīti pilnībā, atsauces uz 16. iedaļu, kurā iekļauj katras norādes par bīstamību pilnu tekstu. Ja viela neatbilst klasifikācijas kritērijiem, norāda iemeslu, kāpēc tā iekļauta 3.2. apakšiedaļā, piemēram, “neklasificēta vPvB viela” vai “viela, kam konkrētizēta Kopienas arodekspozīcijas robežvērtība”.

3.2.4. Vielām, kuras minētas 3.2. apakšiedaļā, norāda nosaukumu un, ja ir pieejams, reģistrācijas numuru, kas piešķirts saskaņā ar šīs regulas 20. panta 3. punktu.

Neietekmējot šīs regulas 39. pantā noteiktos pakārtoto lietotāju pienākumus, maisījuma piegādātājs var izlaist reģistrācijas numura daļu, kas attiecas uz individuālu reģistrētu kopīgas informācijas iesniegšanā, ja:

- a) minētais piegādātājs īstenošanas vajadzībām appemas sniegt pilnu reģistrācijas numuru pēc pieprasījuma vai, ja viņam nav pieejams pilns reģistrācijas numurs, pārsūtīt pieprasījumu savam piegādātājam atbilstoši b) apakšpunktam; un
- b) minētais piegādātājs sniedz pilnu reģistrācijas numuru par īstenošanu atbildīgajai dalībvalsts iestādei (turpmāk “īstenošanas iestāde”) septiņās dienās pēc pieprasījuma, kas vai nu saņemts tieši no īstenošanas iestādes, vai ko pārsūtījis saņēmējs, vai, ja viņam nav pieejams pilns reģistrācijas numurs, minētais piegādātājs septiņās kalendārajās dienās no pieprasījuma saņemšanas pārsūta šo pieprasījumu savam piegādātājam, vienlaikus par to informējot īstenošanas iestādi.

Ja pieejams, norāda EK numuru atbilstoši Regulai (EK) Nr. 1272/2008. Var norādīt arī CAS numuru un IUPAC nosaukumu (ja tādi ir pieejami).

Vielām, kuras šajā apakšiedaļā norādītas ar alternatīvo ķīmisko nosaukumu atbilstoši Direktīvas 1999/45/EK 15. pantam vai Regulas (EK) Nr. 1272/2008 24. pantam, reģistrācijas numuru, EK numuru un citus precīzus ķīmisko identifikatorus var nenorādīt.

4. **4. IEDAĻA. Pirmās palīdzības pasākumi**

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniegta informācija par pirmo palīdzību tā, lai to var saprast un sniegt neapmācīts cilvēks, neizmantojot sarežģītu aprīkojumu un ar ierobežotu ārstniecības līdzekļu klāstu. Pamācībā norāda, vai un cik steidzami vajadzīga medicīniskā palīdzība.

4.1. **Pirmās palīdzības pasākumu apraksts**

4.1.1. Pirmās palīdzības instrukcijas sniedz atkarībā no attiecīgiem iedarbības veidiem. Informāciju grupē pa apakšpozīcijām, norādot procedūras katram iedarbības veidam, piemēram, ieelpošanai, saskarei ar ādu, acīm vai norīšanai.

4.1.2. Norāda:

- a) vai nepieciešama neatliekama medicīniska palīdzība un vai pēc saskares iespējama aizkavēta iedarbība;
- b) vai cietušais jāpārvieta no notikuma vietas svaigā gaisā;
- c) vai jānovelk cietušā drēbes un apavi un kā ar tiem rīkoties; un
- d) vai pirmās palīdzības sniedzējam jālieto individuālās aizsardzības līdzekļi.

4.2. **Svarīgākie simptomi un ietekme – akūta un aizkavēta**

Sniedz īsu informāciju par svarīgākajiem iedarbības izraisītiem simptomiem un ietekmi – gan akūtu, gan aizkavētu.

4.3. **Norāde par nepieciešamo neatliekamo medicīnisko palīdzību un īpašu aprūpi**

Pēc vajadzības sniedz informāciju par aizkavētas ietekmes klīnisku testēšanu un medicīnisku uzraudzību, papildu informāciju par pretlīdzekļiem (ja tādi ir) un kontrindikācijām.

Dažām vielām vai maisījumiem var būt svarīgi uzsvērt, ka darba vietā jābūt īpašiem līdzekļiem konkrētas un tūlītējas palīdzības sniegšanai.

5. **5. IEDAĻA. Ugunsdzēsības pasākumi**

Šajā drošības datu lapas iedaļā aprakstītas prasības tādu ugunsgrēku dzēšanai, kuru cēlonis ir viela vai maisījums vai kuri izceļas tā tiešā tuvumā.

5.1. **Ugunsdzēsības līdzekļi**

Piemēroti ugunsdzēsības līdzekļi:

norāda informāciju par piemērotiem ugunsdzēsības līdzekļiem.

Nepiemēroti ugunsdzēsības līdzekļi:

norāda, vai kāds no ugunsdzēsības līdzekļiem nav piemērots konkrētā ar vielu vai maisījumu saistītā situācijā.

5.2. **Īpaša vielas vai maisījuma izraisīta bīstamība**

Sniedz informāciju par vielas vai maisījuma izraisītu bīstamību, piemēram, par sadegšanas produktiem, kas rodas, vielai vai maisījumam degot, tā varētu būt šāda: "degot var izdalīt toksiskus oglekļa monoksīda izdalījumus" vai "sadedgot rada sēra un slāpekļa oksīdus".

5.3. **Ieteikumi ugunsdzēsējiem**

Sniedz ieteikumus par visiem ugunsdzēsēšanas laikā veicamajiem aizsargpasākumiem, piemēram, "dzesēt tvertnes ar ūdens strūklu", un par īpašiem ugunsdzēsēju aizsardzības līdzekļiem, piemēram, zābakiem, kombinezoniem, cimdiem, acu un sejas aizsargiem un elpošanas aparātiem.

6. **6. IEDAĻA. Pasākumi nejaušas noplūdes gadījumos**

Šajā drošības datu lapas iedaļā ieteic atbilstošu rīcību situācijās, kad produkts izlijis, radusies sūce vai notikusi noplūde, lai nepieļautu vai mazinātu nelabvēlīgu ietekmi uz personām, īpašumu un vidi. Situācijās, kad izlijušās vielas daudzums būtiski ietekmē bīstamības līmeni, liela un maza apjoma izlīšanas gadījumos paredz atšķirīgu rīcību. Ja ierobežošanas un likvidācijas procedūrās norādīts, ka vajadzīgi dažādi paņēmieni, tos norāda drošības datu lapā.

6.1. **Individuālās drošības pasākumi, aizsardzības līdzekļi un procedūras ārkārtas situācijām**

6.1.1. *Personām, kuras nav apmācītas ārkārtas situācijām*

Sniedz tādus ieteikumus par vielas vai maisījuma netīšiem izlīšanas vai noplūdes gadījumiem kā:

a) atbilstošu aizsardzības līdzekļu (tostarp drošības datu lapas 8. iedaļā minētie individuālās aizsardzības līdzekļi) lietojums, lai novērstu vielas vai maisījuma nokļūšanu uz ādas, acis vai uz apģērba;

b) aizdegšanās avotu likvidācija, pietiekamas ventilācijas nodrošināšana, putekļu daudzuma pārvaldība; un

c) tādas ārkārtas procedūras kā nepieciešamība evakuēt bīstamās zonas vai konsultēties ar ekspertu.

6.1.2. *Ārkārtas palīdzības sniedzējiem*

Sniedz ieteikumus par atbilstošu audumu individuālās aizsardzības apģērbam (piemēram, "atbilstošs: butilēns"; "neatbilstošs: polivinilhlorīds (PVC)").

6.2. Vides drošības pasākumi

Sniedz ieteikumus par visiem veicamajiem vides drošības pasākumiem saistībā ar netīšu vielas vai maisījuma izlišanu vai noplūdi, piemēram, nenovadīšanu kanalizācijā, aizsargpasākumiem pret nokļūšanu atklātās ūdenskrātuvēs un gruntsūdeņos.

6.3. Ierobežošanas un savākšanas paņēmieni un materiāli

6.3.1. Sniedz atbilstošus ieteikumus, kā ierobežot izlijušu vielu vai maisījumu. Atbilstoši ierobežošanas paņēmieni var būt:

- a) kanalizācijas aizsprostošana vai aizklāšana;
- b) noslēgšanas paņēmieni.

6.3.2. Sniedz atbilstošus ieteikumus, kā savākt izlijušu vielu vai maisījumu. Atbilstoši savākšanas paņēmieni var būt:

- a) neitralizēšanas paņēmieni;
- b) attīrīšanas paņēmieni;
- c) absorbējoši materiāli;
- d) tīrīšanas paņēmieni;
- e) uzsūkšanas paņēmieni;
- f) ierobežošanai/savākšanai vajadzīgie līdzekļi (tostarp vajadzības gadījumā nedzirksteļojošu instrumentu un aprīkojuma izmantošana).

6.3.3. Norāda visu citu informāciju par vielu vai maisījumu izlišanu un noplūdēm, tostarp ieteikumus par nepieņemotiem ierobežošanas vai savākšanas paņēmieniem, piemēram, tādas norādes kā "nekādā gadījumā nelietot ...".

6.4. Atsauce uz citām iedaļām

Vajadzības gadījumā atsaucas uz 8. un 13. iedaļu.

7. IEDAĻA. Lietošana un glabāšana

Šajā drošības datu lapā sniedz ieteikumus par drošu lietošanu. Tajā uzsver piesardzību, kas jāievēro 1.2. apakšiedaļā norādītajos lietošanas veidos, kā arī attiecībā uz vielas vai maisījuma unikālajām īpašībām.

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniegtā informācija attiecas uz cilvēka veselības aizsardzību, drošību un vides aizsardzību. Tā palīdz darba devējam izstrādāt piemērotas darba procedūras un organizatoriskus pasākumus saskaņā ar Direktīvas 98/24/EK 5. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/37/EK 5. pantu.

Ja vajadzīgs ķīmiskās drošības ziņojums, šajā drošības datu lapas iedaļā sniegtā informācija atbilst informācijai par apzinātajiem lietošanas veidiem ķīmiskās drošības ziņojumā un iedarbības scenārijiem, norādot riska pārvaldību, ķīmiskās drošības ziņojumā, kas iekļauts drošības datu lapas pielikumā.

Atbilstoša informācija papildus šajā iedaļā sniegtajai pieejama 8. iedaļā.

7.1. Piesardzība drošai lietošanai

7.1.1. Ieteikumos norāda:

- a) atļaut vielas vai maisījuma drošu lietošanu, piemēram, ierobežošanu un pasākumus ugunsgrēka, kā arī aerosola un putekļu radīšanas novēršanai;
- b) novērst nesaderīgu vielu vai maisījumu lietošanu; un
- c) samazināt vielas vai maisījuma izdalīšanos vidē, piemēram, izvairīties no izliešanas un nenovadīt kanalizācijā.

7.1.2. Sniedz tādas vispārējās darba higiēnas ieteikumus kā:

- a) darba vietā neēst, nedzert un nesmēķēt;
- b) pēc lietošanas mazgāt rokas; un
- c) pirms ienākšanas ēšanai paredzētās zonās novilkt piesārņoto apģērbu un aizsardzības līdzekļus.

7.2. Drošas glabāšanas apstākļi, tostarp visu veidu nesaderība

Sniegtie ieteikumi atbilst drošības datu lapas 9. iedaļā minētajām fizikālajām un ķīmiskajām īpašībām. Pēc vajadzības sniedz ieteikumus par īpašām glabāšanas prasībām:

- a) kā rīkoties attiecībā uz apdraudējumu saistībā ar:
 - i) sprādzienbīstamu atmosfēru;
 - ii) koroziju veicinošiem apstākļiem;
 - iii) uzliesmošanas bīstamību;
 - iv) nesaderīgām vielām vai maisījumiem;
 - v) gaistošiem apstākļiem un
 - vi) iespējamiem aizdegšanās avotiem (tostarp elektroiekārtām);
- b) kā pārvaldīt ietekmi, ko izraisījuši:
 - i) laika apstākļi;
 - ii) apkārtējais spiediens;
 - iii) temperatūra;
 - iv) saules gaisma;
 - v) mitrums un
 - vi) vibrācija;
- c) kā saglabāt vielas vai maisījuma integritāti, izmantojot:
 - i) stabilizētājus un
 - ii) antioksidantus;
- d) citi ieteikumi, tostarp:
 - i) ventilācijas prasības;
 - ii) īpašu noliktavas telpu vai tvertņu konstrukcija (tostarp izolācijas norobežojumi un ventilācija);
 - iii) glabāšanas apstākļos maksimālais pieļaujamais skaits (pēc vajadzības) un
 - iv) iepakojumu saderība.

7.3. Konkrēts(-i) galalietošanas veids(-i)

Attiecībā uz vielām un maisījumiem, kas paredzēti konkrētam(-iem) lietošanas veidam(-iem), ieteikumos norāda 1.2. apakšiedaļā minēto(-os) apzināto(-os) lietošanas veidu(-us), un ieteikumi ir sīki izstrādāti un viegli izpildāmi. Ja pievieno iedarbības scenāriju, var uz to atsaukties vai norāda 7.1. un 7.2. apakšiedaļā prasīto informāciju. Ja piegādes ķēdes dalībnieks veicis maisījuma ķīmiskās drošības novērtējumu, pietiek, ka drošības datu lapa un iedarbības scenāriji atbilst maisījuma ķīmiskās drošības ziņojumam un nevis katras maisījuma sastāvā esošas vielas ķīmiskās drošības ziņojumam. Ja pieejamas nozarei vai sektoram specifiskas vadlīnijas, var uz tām detalizēti atsaukties (norādot avotu un izdošanas datumu).

8. 8. IEDAĻA. Iedarbības pārvaldība/individuālā aizsardzība

Šajā drošības datu lapas iedaļā apraksta piemērojamās arodekspozīcijas robežvērtības un vajadzīgos riska pārvaldības pasākumus.

Ja vajadzīgs ķīmiskās drošības ziņojums, šajā drošības datu lapas iedaļā sniegtā informācija atbilst informācijai par apzinātajiem lietošanas veidiem ķīmiskās drošības ziņojumā un iedarbības scenārijiem, norādot riska pārvaldību, ķīmiskās drošības ziņojumā, kas iekļauts drošības datu lapas pielikumā.

8.1. Pārvaldības parametri

- 8.1.1. Ja ir pieejamas, katrai vielai vai maisījuma sastāvā esošajai vielai norāda šādas valsts robežvērtības, tostarp to atbilstošo juridisko pamatu, kas piemērojamas dalībvalstī, kurā sagatavo drošības datu lapu. Norādot arodekspozīcijas robežvērtības, lieto ķīmisko identitāti, kā norādīts 3. iedaļā.
- 8.1.1.1. Valstu arodekspozīcijas robežvērtības, kas atbilst Kopienas arodekspozīcijas robežvērtībām saskaņā ar Direktīvu 98/24/EK, kā arī Komisijas Lēmuma 95/320/EK ⁽¹⁾ 2. panta 1. punktā minētās atzīmes;
- 8.1.1.2. valstu arodekspozīcijas robežvērtības, kas atbilst Kopienas robežvērtībām saskaņā ar Direktīvu 2004/37/EK, kā arī Lēmuma 95/320/EK 2. panta 1. punktā minētās atzīmes;
- 8.1.1.3. visas citas valstu arodekspozīcijas robežvērtības;
- 8.1.1.4. valstu bioloģiskās robežvērtības, kas atbilst Kopienas bioloģiskajām robežvērtībām saskaņā ar Direktīvu 98/24/EK, kā arī Lēmuma 95/320/EK 2. panta 1. punktā minētās atzīmes;
- 8.1.1.5. visas citas valstu bioloģiskās robežvērtības.
- 8.1.2. Informē par jaunākajām ieteicamajām pārraudzības procedūrām vismaz attiecībā uz būtiskākajām vielām.
- 8.1.3. Ja, lietojot vielu vai maisījumu paredzētajā lietošanas veidā, rodas gaisa piesārņojums, norāda tam piemērojamās arodekspozīcijas robežvērtības un/vai bioloģiskās robežvērtības.
- 8.1.4. Ja vajadzīgs ķīmiskās drošības ziņojums vai ja pieejams I pielikuma 1.4. iedaļā minētais DNEL un I pielikuma 3.3. iedaļā minētais PNEC, drošības datu lapas pielikumā ķīmiskās drošības ziņojumā minētajiem iedarbības scenārijiem vielai norāda attiecīgos DNEL un PNEC.
- 8.1.5. Gadījumos, kad, lai izņemtu par riska pārvaldības pasākumiem attiecībā uz īpašiem lietošanas veidiem, izmanto riska līmeņu pārvaldību jeb *control banding* pieeju, norāda pietiekami detalizētu informāciju, lai varētu efektīvi pārvaldīt risku. Skaidri norāda riska līmeņu pārvaldības ieteikuma kontekstu un ierobežojumus.

8.2. Iedarbības pārvaldība

Šajā apakšiedaļā prasīto informāciju norāda tad, ja šāda informācija jau nav norādīta drošības datu lapai pievienotajā iedarbības scenārijā.

Gadījumos, kad piegādātājs ir atcēlis pārbaudi saskaņā ar XI pielikuma 3. iedaļu, norāda īpašos lietošanas nosacījumus, uz kuriem viņš paļāvies, lai pamatotu atcelšanu.

Gadījumos, kad viela reģistrēta kā izolēts starpprodukts (ražotnē vai transportēts), piegādātājs norāda, ka šī drošības datu lapa atbilst īpašajiem nosacījumiem, ar ko pamatota reģistrācija atbilstoši 17. vai 18. pantam.

8.2.1. Atbilstoša tehniskā pārvaldība

Atbilstošas iedarbības pārvaldības pasākumu apraksts ir saistīts ar 1.2. apakšiedaļā minēto vielas vai maisījuma apzināto(-ajiem) lietošanas veidu(-iem). Darba devējam pēc vajadzības pietiek ar šo informāciju, lai varētu novērtēt darbinieku drošības un veselības risku, kuru izraisījusi vielas vai maisījuma klātbūtne, saskaņā ar Direktīvas 98/24/EK 4. līdz 6. pantu, kā arī saskaņā ar Direktīvas 2004/37/EK 3. līdz 5. pantu.

Ar šo informāciju papildina 7. iedaļā jau sniegto informāciju.

8.2.2. Tādi individuālās aizsardzības pasākumi kā individuālās aizsardzības līdzekļi

- 8.2.2.1. Informācija par individuālās aizsardzības līdzekļu izmantošanu atbilst labai arodhigiēnai un ir saderīga ar citiem pārvaldības pasākumiem, tostarp tehnisko kontroli, ventilāciju un izolāciju. Pēc vajadzības norāda, ka ieteikumi par īpašiem ugunsdrošības/ķīmiskās individuālās aizsardzības līdzekļiem pieejami 5. iedaļā.

⁽¹⁾ OV L 188, 9.8.1995., 14. lpp.

8.2.2.2. Ņemot vērā Padomes Direktīvu 89/686/EEK ⁽¹⁾ un atsaucoties uz atbilstošajiem CEN standartiem, sniedz sīki izstrādātas norādes, konkrēti kam ar līdzekļiem tiks nodrošinātas atbilstoša un piemērota aizsardzība, tostarp:

a) *acu/sejas aizsardzība*

Pamatojoties uz vielas vai maisījuma bīstamību un saskares iespēju, norāda, kāds acu/sejas aizsardzības līdzeklis vajadzīgs, piemēram, aizsargstikli, aizsargbrilles, sejsargs;

b) *ādas aizsardzība:*

i) *roku aizsardzība*

Pamatojoties uz vielas vai maisījuma bīstamību un potenciālo nonākšanu saskarē, kā arī ņemot vērā šādas saskares ar ādu apjomu un ilgumu, skaidri norāda, kādi cimdi jāvalkā, strādājot ar vielu vai maisījumu, tostarp:

— materiāla veidu un biezumu,

— cimdus materiāla ierasto vai minimālo izturības ilgumu.

Vajadzības gadījumā norāda roku papildu aizsardzības pasākumus;

ii) *citi*

Ja vajag aizsargāt citu ķermeņa daļu, nevis rokas, pamatojoties uz ar vielu vai maisījumu saistīto bīstamību vai uz saskares iespējamību, norāda aizsardzības līdzekļu veidu un kvalitāti, piemēram, cimdi ar atlokiem, zābaki, ķermeņa aizsargtērps.

Vajadzības gadījumā norāda papildu ādas aizsardzības pasākumus un īpašus higiēnas pasākumus;

c) *elpošanas aizsardzība*

Izmantojamo aizsardzības līdzekli pret gāzēm, tvaikiem, miglu vai putekļiem norāda, pamatojoties uz bīstamību un iedarbības iespējamību, tostarp gaisu attīroši respiratori, norādot pareizo attīrīšanas elementu (kasetni vai tvertni), konkrēti atbilstošie filtri un atbilstošas maskas vai autonomi elpošanas aparāti;

d) *termiska bīstamība*

Norādot aizsardzības līdzekļus, kas lietojami attiecībā uz termiski bīstamām vielām, īpašu uzmanību pievērš individuālās aizsardzības līdzekļu uzbūvei.

8.2.3. *Vides riska pārvaldība*

Konkrētizē informāciju, kas vajadzīga darba devējam, lai ievērotu Kopienas tiesību aktu noteiktos pienākumus vides aizsardzības jomā.

Ja vajadzīgs ķīmiskās drošības ziņojums, sniedz kopsavilkumu par riska pārvaldības pasākumiem, ar kuriem pienācīgi kontrolē vides ietekmi uz vielu, sagatavotu iedarbības scenārijus ķīmiskās drošības ziņojumā, kas iekļauti drošības datu lapas pielikumā.

9. **9. IEDAĻA. Fizikālās un ķīmiskās īpašības**

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniegta informācija par vielas vai maisījuma empīriskajiem datiem. Piemēro Regulas (EK) Nr. 1272/2008 8. panta 2. punktu. Informācija šajā iedaļā atbilst vajadzības gadījumā reģistrācijai iesniegtajai informācijai un/vai vajadzības gadījumā ķīmiskās drošības ziņojumā ietvertajai informācijai, kā arī vielas vai maisījuma klasifikācijai.

9.1. **Informācija par pamata fizikālajām un ķīmiskajām īpašībām**

Skaidri norāda šādas īpašības, tostarp pēc iespējas atsaucies uz izmantotajām pārbaudes metodēm un atbilstošās mērvienības specifiskācijas un/vai atsaucies nosacījumus. Ja tā attiecas uz skaitliskās vērtības interpretāciju, norāda noteikšanas metodi (piemēram, uzliesmošanas temperatūras metodi, atvērtā tīģeļa/slēgtā tīģeļa metodi):

a) *izskats*

Norāda vielas vai maisījuma agregātstāvokli (cieta viela (tostarp pieejamo drošības informāciju par granulometriju un īpašo virsmas laukumu, ja tas jau nav norādīts citur drošības datu lapā), šķidrums, gāze) un krāsu tajā formā, kādā to piegādā;

b) *smarža*

Ja smarža ir jūtama, to īsi raksturo;

⁽¹⁾ OV L 399, 30.12.1989., 18. lpp.

- c) smaržas sliekšnis;
- d) pH
Norāda piegādātās vielas vai maisījuma, vai ūdens šķīduma pH. Ūdens šķīdumam norāda koncentrāciju;
- e) kušanas/sasalšanas temperatūra;
- f) viršanas punkts un viršanas temperatūras diapazons;
- g) uzliesmošanas temperatūra;
- h) iztvaikošanas ātrums;
- i) uzliesmojamība (cietām vielām, gāzēm);
- j) augstākā/zemākā uzliesmojamība vai sprādziena robežas;
- k) tvaika spiediens;
- l) tvaika blīvums;
- m) relatīvais blīvums;
- n) šķīdība;
- o) sadalījuma koeficients: n-oktānols/ūdens;
- p) pašaiždegšanās temperatūra;
- q) noārdīšanās temperatūra;
- r) viskozitāte;
- s) sprādzienbīstamība;
- t) oksidēšanas īpašības.

Norāda iemeslus, ja minēts, ka īpašība nav raksturojama vai ja nav pieejama informācija par konkrētu īpašību.

Lai varētu veikt atbilstošu kontroli, par vielu vai maisījumu sniedz visu attiecīgo informāciju. Informācija šajā iedaļā atbilst reģistrācijā sniegtajai informācijai, ja tāda ir vajadzīga.

Attiecībā uz maisījumiem ierakstos skaidri norāda, uz kuru maisījuma sastāvā esošo vielu attiecas sniegtie dati, ja vien tie nav piemērojami visam maisījumam.

9.2. **Cita informācija**

Pēc vajadzības norāda citus fizikālos un ķīmiskos parametrus, piemēram, sajaukšanās spēju, šķīdību taukos (jānorāda šķīdināšanai lietotā eļļa), elektrovadītspēju vai gāzes grupu. Norāda atbilstošu un pieejamo drošības informāciju par redokspotenciālu, radikāļu veidošanās potenciālu un fotokatalītiskās īpašības.

10. **10. IEDAĻA. Stabilitāte un reaģētspēja**

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniegta informācija par vielas vai maisījuma stabilitāti un bīstamu reakciju iespējamību dažos lietošanas apstākļos un ja viela vai maisījums noplūst vidē, vajadzības gadījumā norādot izmantotās pārbaudes metodes. Norāda iemeslus, ja minēts, ka īpašība nav piemērojama vai ja nav pieejama informācija par konkrētu īpašību.

10.1. **Reaģētspēja**

10.1.1. Apraksta vielas vai maisījuma reaģētspējas bīstamību. Ja ir pieejami, tad sniedz īpašus pārbaudes datus par vielu un maisījumu kopumā. Taču informāciju var pamatot arī ar vispārīgiem datiem par vielas vai maisījuma klasi vai ģinti, ja šādi dati atbilstoši raksturo vielas vai maisījuma paredzamo bīstamību.

10.1.2. Ja nav pieejami dati par maisījumu, norāda datus par maisījuma sastāvā esošajām vielām. Nosakot nesaderību, ņem vērā vielas, tvertnes un piesārņotājus, ar kuriem maisījuma sastāvā esošā viela varētu saskarties transportējot, glabājot un lietojot.

10.2. Ķīmiskā stabilitāte

Norāda, vai viela vai maisījums ir vai nav stabils normālos un paredzētajos glabāšanas un lietošanas temperatūras un spiediena apstākļos. Apraksta visus stabilizētājus, kurus lieto vai kuri var būt jālieto vielas vai maisījuma ķīmiskās stabilitātes uzturēšanā. Norāda visu vielas vai maisījuma fizikālā izskata izmaiņu drošības nozīmību.

10.3. Bīstamu reakciju iespējamība

Ja nepieciešams, norāda, vai viela vai maisījums reaģēs vai polimerizēsies, izdalot pārmērīgu spiedienu vai karstumu vai radot citus bīstamus apstākļus. Apraksta apstākļus, pie kādiem var notikt bīstamas reakcijas.

10.4. Apstākļi, no kuriem jāvairās

Uzskaita apstākļus, piemēram, temperatūru, spiedienu, gaisu, triecienu, statiskās enerģijas izlādi, vibrāciju vai citu fizikālo slodzi, kuru ietekmē var rasties bīstama situācija, vajadzības gadījumā sniedz īsu aprakstu par riska pārvaldības pasākumiem saistībā ar šādu apdraudējumu.

10.5. Nesaderīgi materiāli

Norāda vielu un maisījumu grupas vai īpašas vielas, piemēram, ūdeni, gaisu, skābes, sārmus, oksidējošas vielas, ar kurām vielai vai maisījumam reaģējot var rasties bīstama situācija (piemēram, sprādziens, toksisku vai uzliesmojošu materiālu noplūde vai pārmērīgs karstums), un vajadzības gadījumā sniedz īsu aprakstu par riska pārvaldības pasākumiem saistībā ar šādu apdraudējumu.

10.6. Bīstami noārdīšanās produkti

Norāda zināmos un iespēju robežās paredzamos bīstamos noārdīšanās produktus, kas rodas lietošanā, glabāšanā, izlīšanas gadījumā un karsēšanā. Bīstamus sadegšanas produktus norāda drošības datu lapas 5. iedaļā.

11. IEDAĻA. Toksikoloģiskā informācija

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniegtā informācija paredzēta lietošanai pirmām kārtām medicīnas speciālistiem, arrodveselības un darba drošības speciālistiem un toksikologiem. Norāda īsu, bet pilnīgu un saprotamu dažādu toksikoloģisko ietekmju (uz veselību) aprakstu un pieejamos datus, kuri izmantoti, lai minētās ietekmes noteiktu, tostarp pēc vajadzības informāciju par toksikokinētiku, vielmaiņu un izplatīšanu. Informācija šajā iedaļā atbilst vajadzības gadījumā reģistrācijai iesniegtajai informācijai un/vai vajadzības gadījumā ķīmiskās drošības ziņojumā ietvertajai informācijai, kā arī vielas vai maisījuma klasifikācijai.

11.1. Informācija par toksikoloģisko ietekmi

Norāda informāciju par šādām atbilstošām klasēm:

- a) akūta toksicitāte;
- b) kodīgums/kairinājums ādai;
- c) nopietns acu bojājums/kairinājums;
- d) elpceļu vai ādas sensibilizācija;
- e) mikroorganismu šūnu mutācija;
- f) kancerogēnums;
- g) toksiskums reproduktīvajai sistēmai;
- h) toksiskas ietekmes uz īpašu mērķorgānu vienreizēja iedarbība;
- i) toksiskas ietekmes uz īpašu mērķorgānu atkārtota iedarbība;
- j) bīstamība ieelpojot.

Vielām, kas jāreģistrē, sniedz informācijas kopsavilkumu, kas izriet no VII līdz XI pielikuma piemērošanas, vajadzības gadījumā norāda arī pārbaude metodi. Informācijā par vielām, kas jāreģistrē, iekļauj arī pieejamo datu salīdzinājumu ar Regulā (EK) Nr. 1272/2008 par CMR dotajiem kritērijiem – 1.A un 1.B kategorijā –, ievērojot šīs regulas I pielikuma 1.3.1. punktu.

- 11.1.1. Norāda informāciju par katru bīstamības klasi vai diferenciāciju. Ja noteikts, ka viela vai maisījums nav klasificēti konkrētā bīstamības klasē vai diferenciācijā, drošības datu lapā skaidri norāda, vai iemesls ir datu trūkums, tehniska nespēja datus saņemt, nepārliecinoši dati vai pārliecinoši dati, taču ar tiem klasificēšanai nepietiek; minētajā gadījumā drošības datu lapā norāda "pamatojoties uz pieejamajiem datiem, neatbilst klasificēšanas kritērijiem".
- 11.1.2. Šajā apakšiedaļā iekļautie dati attiecas uz tirgū laisto vielu vai maisījumu. Ja vien nepiemēro Regulas (EK) Nr. 1272/2008 6. panta 3. punktu, maisījumiem norāda datus par toksikoloģiskajām īpašībām visam maisījumam kopumā. Ja ir pieejama informācija, tad norāda maisījuma sastāvā esošās bīstamās vielas atbilstošās toksikoloģiskās īpašības, piemēram, LD50, aprēķināto akūto toksicitāti vai LC50.
- 11.1.3. Ja par vielu vai maisījumu pieejams pietiekams pārbaudes datu daudzums, var būt vajadzīgs apkopot izmantoto kritisko pētījumu rezultātus, piemēram, pēc iedarbības veida.
- 11.1.4. Gadījumos, ja konstatēta neatbilstība konkrētas bīstamības klases klasificēšanas kritērijiem, sniedz šā secinājuma pamatojumu.
- 11.1.5. *Informācija par iespējamajiem iedarbības veidiem*
Informē par iespējamajiem iedarbības veidiem un vielas vai maisījuma ietekmi katrā iespējamajā iedarbības veidā, t. i., apēdot (norijot), ieelpojot vai saskarē ar ādu/acīm. Ja ietekme uz veselību nav zināma, to norāda.
- 11.1.6. *Ar fizikālajām, ķīmiskajām un toksikoloģiskajām īpašībām saistītie simptomi*
Norāda potenciāli nelabvēlīgu ietekmi uz veselību un simptomus, ko saista ar vielas vai maisījuma, tā sastāvdaļu vai apzināto blakusproduktu iedarbību. Norāda pieejamo informāciju par simptomiem saistībā ar vielas vai maisījuma fizikālajām, ķīmiskajām un toksikoloģiskajām īpašībām pēc iedarbības. Apraksta pirmos simptomus no zemas iedarbības līdz pat nopietnas iedarbības sekām, piemēram, "var novērot galvassāpes un reiboņus, kam var sekot samaņas zaudēšana un bezsamaņa; lielas devas var izraisīt komu vai nāvi".
- 11.1.7. *Aizkavēta un tūlītēja, kā arī hroniska ietekme, ko rada īslaicīga un ilgstoša iedarbība*
Informē, vai pēc īslaicīgas vai ilgstošas iedarbības var novērot aizkavētu vai tūlītēju ietekmi. Norāda arī informāciju par akūtu un hronisku ietekmi uz veselību saistībā ar cilvēku saskari ar vielu vai maisījumu. Ja nav pieejami dati par cilvēkiem, apkopo datus par dzīvniekiem un skaidri norāda dzīvnieku sugas. Norāda, vai toksikoloģiskie dati balstīti uz datiem par cilvēkiem vai dzīvniekiem.
- 11.1.8. *Mijiedarbība*
Ja ir atbilstoša un pieejama informācija par mijiedarbību, to iekļauj.
- 11.1.9. *Īpašu datu trūkums*
Ne vienmēr iespējams iegūt informāciju par vielas vai maisījuma bīstamību. Gadījumos, kad dati par īpašu vielu vai maisījumu nav pieejami, var atbilstoši izmantot datus par līdzīgām vielām un maisījumiem, ja ir noteikta atbilstoša līdzīga viela vai maisījums. Gadījumos, kad īpašus datus neizmanto vai kad tādu nav, to skaidri norāda.
- 11.1.10. *Maisījumi*
Konkrētai ietekmei uz veselību, ja maisījuma ietekme uz veselību nav pārbaudīta kopumā, norāda atbilstošu informāciju par attiecīgajām 3. iedaļā minētajām vielām.
- 11.1.11. *Informācija par maisījumu attiecībā pret informāciju par vielu*
- 11.1.11.1. Maisījuma sastāvā esošās vielas var ķermenī cita ar citu mijiedarboties, rezultātā iespējams atšķirīgs absorbcijas, metabolisma un ekskrēcijas līmenis. Iznākumā var mainīties toksiskās darbības un maisījuma vispārējā toksicitāte var atšķirties no tās, kāda ir maisījuma sastāvā esošajām vielām. To ņem vērā, sniedzot toksikoloģisko informāciju šajā drošības datu lapas iedaļā.

11.1.11.2. Jāizvērtē, vai katras vielas koncentrācija ir pietiekama, lai ietekmētu maisījuma vispārējo ietekmi uz veselību. Informāciju par toksisko ietekmi norāda katrai vielai, izņemot šādus gadījumus:

- a) ja informācija atkārtojas, to iekļauj tikai vienu reizi visam maisījumam, piemēram, kad abas vielas izraisa vemšanu un caureju;
- b) ja pastāv ļoti maza iespējamība, kā esošās koncentrācijas varētu radīt šādu ietekmi, piemēram, kad mērenu kairinātāju atšķaida nekairinošā šķīdumā zem konkrētas koncentrācijas līmeņa;
- c) gadījumos, kad nav pieejama informācija par vielu mijiedarbību maisījumā, neveic pieņēmumus, bet tā vietā atsevišķi norāda katras vielas ietekmi uz veselību.

11.1.12. *Cita informācija*

Norāda arī citu atbilstošu informāciju par nevēlamu ietekmi uz veselību, pat ja tā nav prasīta klasificēšanas kritērijos.

12. **12. IEDAĻA. Ekoloģiskā informācija**

Šajā drošības datu lapas iedaļā aprakstīta informācija, kas sniegta, lai izvērtētu vielas vai maisījuma ietekmi uz vidi gadījumos, kad notikusi noplūde vidē. Drošības datu lapas 12.1. līdz 12.6. apakšiedaļā iekļauts īss datu kopsavilkums, tostarp, ja ir pieejami, attiecīgie pārbaudes dati, un skaidri norādītas sugas, veidi, vienības, pārbaudes ilgums un pārbaudes apstākļi. Šāda informācija var noderēt vielu un maisījumu izlīšanas gadījumos un izvērtējot atkritumu apstrādes pasākumus, noplūdes pārvaldību, pasākumus nejaušas noplūdes gadījumā un transportu. Norāda iemeslus, ja noteikts, ka īpašība nav piemērojama, vai ja nav pieejama informācija par konkrētu īpašību.

Katrai attiecīgajai maisījuma sastāvā esošajai vielai pēc iespējas norāda informāciju par bioakumulāciju, noturību un noārdīšanās spēju. Tāpat norāda informāciju par bīstamiem pārveidošanas produktiem, kas rodas, vielām vai maisījumiem noārdoties.

Informācija šajā iedaļā atbilst vajadzības gadījumā reģistrācijai iesniegtajai informācijai un/vai vajadzības gadījumā ķīmiskās drošības ziņojumā ietvertajai informācijai, kā arī vielas vai maisījuma klasifikācijai.

12.1. **Toksicitāte**

Ja ir pieejama, tad norāda toksicitātes informāciju, izmantojot no ūdens un/vai sauszemes organismu pārbaudēm gūtus datus. Šajā punktā iekļauj pieejamos datus par akūto un hronisko toksiskumu ūdens vidē zivīm, vēzveidīgajiem, alģēm un citiem ūdensaugiem. Turklāt sniedz pieejamos datus par toksicitāti augšņu mikroorganismiem un makroorganismiem, kā arī citiem videi svarīgiem organismiem, piemēram, putniem, bitēm un augiem. Ja viela vai maisījums inhibē mikroorganismu aktivitāti, min tā iespējamo ietekmi uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbību.

Vielām, kas jāreģistrē, sniedz informācijas kopsavilkumu, kas izriet no VII līdz XI pielikuma piemērošanas.

12.2. **Noturība un spēja noārdīties**

Noturība un spēja noārdīties ir vielas vai attiecīgo maisījuma sastāvā esošo vielu noārdīšanās potenciāls vidē – bionoārdīšanās procesos vai citādi, piemēram, oksidējoties vai hidrolizējoties. Ja ir pieejami, tad norāda pārbaudžu rezultātus saistībā ar noturības un noārdīšanās spējas novērtēšanu. Ja minēti pussabrukšanas periodi, jānorāda, vai šie pussabrukšanas periodi attiecas uz mineralizāciju vai primāro noārdīšanos. Norāda arī vielas vai attiecīgo maisījuma sastāvā esošo vielu noārdīšanās potenciālu notekūdeņu attīrīšanas iekārtās.

Ja šāda informācija ir pieejama un ja ir lietderīgi, to sniedz par katru šā maisījuma sastāvā esošo atsevišķo vielu, ko prasa iekļaut drošības datu lapas 3. iedaļā.

12.3. Bioakumulācijas potenciāls

Bioakumulācijas potenciāls ir vielas vai konkrētu maisījuma sastāvā esošu vielu akumulācijas potenciāls dzīvos organismos un potenciāls nonākt pārtikas apritē. Norāda pārbaucēju rezultātus saistībā ar bioakumulatīvā potenciāla novērtēšanu. Tostarp norāda oktanola-ūdens sadalīšanās koeficientu (K_{ow}) un biokoncentrācijas faktoru (BCF), ja tas pieejams.

Ja šāda informācija ir pieejama un ja ir lietderīgi, to sniedz par katru šā maisījuma sastāvā esošo atsevišķo vielu, ko prasa iekļaut drošības datu lapas 3. iedaļā.

12.4. Mobilitāte augsnē

Mobilitāte augsnē ir vielas vai maisījuma sastāvdaļu potenciāls noplūdes gadījumā dabas spēku ietekmē nokļūt gruntsūdeņos vai tālu no noplūdes vietas. Ja ir pieejama informācija, tad norāda potenciālu attiecībā uz mobilitāti augsnē. Informāciju par mobilitāti nosaka pēc atbilstošiem mobilitātes datiem, piemēram, adsorbcijas izpēti vai ekstrakcijas pētījumiem, zināmo vai iepriekš noteikto izplatību vides sektoros vai virsmas spraugumu. Piemēram, Koc vērtības var paredzēt pēc oktanola/ūdens sadalīšanās koeficienta (K_{ow}). Ekstrakciju un mobilitāti var iepriekš noteikt pēc moduļiem.

Ja šāda informācija ir pieejama un ja ir lietderīgi, to sniedz par katru šā maisījuma sastāvā esošo atsevišķo vielu, ko prasa iekļaut drošības datu lapas 3. iedaļā.

Ja pieejami eksperimentāli dati, tos uzskata par uzticamākiem nekā moduļus un iepriekšējus paredzējumus.

12.5. PBT un vPvB ekspertīzes rezultāti

Ja vajadzīgs ķīmiskās drošības ziņojums, sniedz PBT un vPvB ekspertīzes rezultātus, kā norādīts ķīmiskās drošības ziņojumā.

12.6. Citas nelabvēlīgas ietekmes

Iekļauj informāciju par citām nelabvēlīgām ietekmēm uz vidi, ja tāda ir pieejama, piemēram, uzvedību vidē (iedarbība), spēju fotokīmiski veidot ozonu, spēju noārdīt ozonu, spēju noārdīt endokrīno sistēmu un/vai spēju veicināt globālu sasilšanu.

13. 13. IEDAĻA. Apsvērumi, kas saistīti ar apsaimniekošanu

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniegtā informācija attiecas uz atbilstošu vielas vai maisījuma un/vai tā tvertnes atkritumu apsaimniekošanu, lai palīdzētu noteikt drošas un videi labvēlīgākas atkritumu apsaimniekošanas iespējas atbilstoši prasībām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/98/EK ⁽¹⁾ dalībvalstī, kurā iesniedz drošības datu lapu. Informācija attiecībā uz personu drošību, kuras veic atkritumu apsaimniekošanu, papildina 8. iedaļā sniegto informāciju.

Ja vajadzīgs ķīmiskās drošības ziņojums un gadījumos, kad veikta atkritumu stadijas analīze, informācija par atkritumu apsaimniekošanas pasākumiem atbilst apzinātajiem lietošanas veidiem ķīmiskās drošības ziņojumā un iedarbības scenārijiem ķīmiskās drošības ziņojumā, kas iekļauts drošības datu lapas pielikumā.

13.1. Atkritumu apstrādes metodes

- Atkritumu apstrādes tvertnes un metodes norāda, iekļaujot informāciju par atbilstošajām atkritumu apstrādes metodēm gan vielām vai maisījumiem, gan piesārņotajam iepakojumam (piemēram, sadedzināšana, pārstrāde, apglabāšana poligonā);
- norāda fizikālās/ķīmiskās īpašības, kuras var ietekmēt atkritumu apstrādes iespējas;
- izvairās no nopludināšanas kanalizācijā;
- vajadzības gadījumā norāda īpašus piesardzības pasākumus jebkurai ieteicamajai atkritumu apstrādes iespējai.

Atsaucas uz visiem atbilstošajiem Kopienas noteikumiem par atkritumiem. Ja tādu nav, norāda visus attiecīgos valsts vai reģionālos spēkā esošos noteikumus.

⁽¹⁾ OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.

14. IEDAĻA. Informācija par transportēšanu

Šajā drošības datu lapas iedaļā norāda pamata klasificēšanas informāciju attiecībā uz 1. iedaļā minēto vielu vai maisījumu transportēšanu/sūtīšanu ar autotransportu, pa dzelzceļu, jūru, iekšējiem ūdensceļiem vai pa gaisu. Norāda arī, ja informācija nav attiecināma vai nav pieejama.

Vajadzības gadījumā sniedz informāciju par transporta klasifikāciju katriem ANO paraugnoteikumiem – Eiropas valstu nolīgumam par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem ar autotransportu (ADR) ⁽¹⁾, Noteikumiem par bīstamo kravu starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem (RID) ⁽²⁾, Eiropas valstu nolīgumam par bīstamo kravu starptautiskajiem pārvadājumiem pa iekšzemes ūdensceļiem (ADN) ⁽³⁾ –, kuri visi trīs īstenoti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 24. septembra Direktīvu 2008/68/EK par bīstamo kravu iekšzemes pārvadājumiem ⁽⁴⁾, kā arī Starptautiskajam jūras bīstamo kravu (IMDG) kodeksam ⁽⁵⁾ (jūra) un Tehniskajām instrukcijām bīstamo kravu drošiem pārvadājumiem pa gaisu (ICAO) ⁽⁶⁾ (gaiss).

14.1. ANO numurs

Norāda ANO numuru (t. i., vielas, maisījuma vai priekšmeta četrpaušu identifikācijas numuru, kura priekšā atrodas burti "UN") no ANO paraugnoteikumiem.

14.2. ANO sūtīšanas nosaukums

Norāda ANO sūtīšanas nosaukumu no ANO paraugnoteikumiem, ja vien tas nav norādīts 1.1. apakšiedaļā kā produkta identifikators.

14.3. Transportēšanas bīstamības klase(-es)

Norāda transportēšanas bīstamības klases (un papildriskus), kuri saistīti ar vielām vai maisījumiem atbilstoši to dominējošajai bīstamībai saskaņā ar ANO paraugnoteikumiem.

14.4. Iepakojuma grupa

Attiecīgā gadījumā norāda iepakojuma grupu no ANO paraugnoteikumiem. Iepakojuma grupas numuru piešķir konkrētām vielām atbilstoši to bīstamības pakāpei.

14.5. Vides apdraudējumi

Norāda, vai viela vai maisījums ir videi bīstams atbilstoši ANO paraugnoteikumu kritērijiem (kā atspoguļots IMDG kodeksā, ADR, RID un ADN) un/vai jūras piesārņotāju atbilstoši IMDG kodeksam. Ja atļauti vai paredzēti to pārvadājumi pa iekšzemes ūdensceļiem tankkuģos, norāda, vai viela vai maisījums tankkuģos ir videi bīstams tikai atbilstoši ADN.

14.6. Īpaši piesardzības pasākumi lietotājiem

Norāda visus īpašos piesardzības pasākumus, kurus lietotājam vajadzētu veikt vai kuri noteikti jāveic, vai kuri jāzina attiecībā uz pārvadāšanu un ieviešanu vai izvešanu no savām telpām.

14.7. Transportēšana bez taras atbilstoši MARPOL 73/78 II pielikumam un IBC kodeksam.

Šo apakšiedaļu piemēro tikai tad, kad paredzēts pārvadāt nefasētu kravu atbilstoši šādiem Starptautiskās Jūrniecības organizācijas (IMO) dokumentiem: 1973. gada Starptautiskās konvencijas par kuģu izraisītā piesārņojuma novēršanu, kas grozīta ar attiecīgo 1978. gada protokolu (MARPOL 73/78) ⁽⁷⁾, II pielikumam un Starptautiskajam kodeksam par tādu kuģu būvniecību un aprīkošanu, kas pārvadā bīstamas ķīmiskas vielas bez taras (Starptautiskais ķīmikāliju pārvadāšanas kodekss) (IBC kodekss) ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisija, redakciju piemēro no 2009. gada 1. janvāra, ISBN 978-92-1-139131-2.

⁽²⁾ Konvencijas par starptautiskiem dzelzceļa pārvadājumiem B papildinājuma 1. pielikums (Vienoti noteikumi līgumiem par starptautiskiem preču pārvadājumiem pa dzelzceļu), redakcija stājas spēkā 2009. gada 1. janvārī.

⁽³⁾ Redakcijā jaunākie grozījumi izdarīti 2007. gada 1. janvārī.

⁽⁴⁾ OV L 260, 30.9.2008., 1. lpp.

⁽⁵⁾ Starptautiskā Jūrniecības organizācija, 2006. gada izdevums, ISBN 978-92-8001-4214-3.

⁽⁶⁾ IATA, 2007.–2008. gada izdevums.

⁽⁷⁾ MARPOL 73/78 – 2006. gada konsolidētais izdevums, London, IMO 2007, ISBN 978-92-801-4216-7.

⁽⁸⁾ IBC kodekss, 2007. gada izdevums, London, IMO 2007, ISBN 978-92-801-4226-6.

Produkta nosaukumu (ja tas atšķiras no 1.1. apakšiedaļā dotā nosaukuma) norāda, kā noteikts nosūtīšanas dokumentā un saskaņā ar IBC kodeksa 17. vai 18. nodaļā iekļautajiem produktu nosaukumu sarakstiem vai IMO Jūras vides komisijas (MEPC) 2/apkārtraksta jaunāko izdevumu ⁽¹⁾. Norāda vajadzīgo kuģa veidu un piesārņojuma kategoriju.

15. **15. IEDAĻA. Informācija par regulējumu**

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniedz informāciju par regulējumu vielai vai maisījumam, kas vēl nav iekļauta drošības datu lapā (piemēram, vai uz vielu vai maisījumu attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 29. jūnija Regula (EK) Nr. 2037/2000 par vielām, kas noārda ozona slāni ⁽²⁾, Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 850/2004 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem, ar ko groza Direktīvu 79/117/EEK ⁽³⁾, vai Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regula (EK) Nr. 689/2008 par bīstamo ķīmisko vielu eksportu un importu ⁽⁴⁾).

15.1. **Drošības, veselības jomas un vides noteikumi/normatīvie akti, kas īpaši attiecas uz vielām un maisījumiem**

Norāda attiecīgo informāciju par Kopienas ķīmiskās drošības, veselības jomas un vides noteikumiem (piemēram, Seveso kategoriju/Padomes Direktīvas 96/82/EK ⁽⁵⁾ I pielikumā minētās vielas) vai valsts informāciju par vielas vai maisījuma regulējuma statusu (tostarp maisījuma sastāvā esošajām vielām), tostarp, kā jārikojas saskaņā ar minētajiem noteikumiem. Pēc iespējas min tās dalībvalsts tiesību aktus, kurā īsteno šos noteikumus, un visus citus saistītos valstu pasākumus.

Ja uz vielu vai maisījumu, par ko izdod drošības datu lapu, attiecas īpaši Kopienas noteikumi saistībā ar cilvēka veselības vai vides aizsardzību (piemēram, saskaņā ar VII sadaļu piešķirtas atļaujas vai saskaņā ar VIII sadaļu noteikti ierobežojumi), šādus noteikumus norāda.

15.2. **Ķīmiskās drošības novērtējums**

Norāda, vai piegādātājs vielai vai maisījumam veicis ķīmiskās drošības novērtējumu.

16. **16. IEDAĻA. Cita informācija**

Šajā drošības datu lapas iedaļā sniegta informācija par drošības datu lapas sastādīšanu. Tajā norāda citu informāciju, kuru nesniedz 1. līdz 15. iedaļā, ieskaitot informāciju par drošības datu lapas labošanu:

- a) gadījumā, ja drošības datu lapa ir labota, skaidri norāda, kur drošības datu lapas iepriekšējā variantā izdarītas izmaiņas, ja vien tas nav norādīts citur drošības datu lapā, ja iespējams, sniedz izmaiņu skaidrojumu. Vielas vai maisījuma piegādātājs saglabā izmaiņu skaidrojumu un to sniedz pēc pieprasījuma;
- b) drošības datu lapā izmantoto saīsinājumu un akronīmu atšifrējums vai paskaidrojums;
- c) būtiskākās bibliogrāfiskās atsauces un datu avoti;
- d) maisījumiem norāda, kura no Regulas (EK) Nr. 1272/2008 9. pantā minētajām informācijas novērtēšanas metodēm izmantota klasificēšanai;
- e) attiecīgo R frāžu, bīstamības paziņojumu un/vai piesardzības paziņojumu saraksts. Izraksta visu paziņojumu pilnu tekstu, kas nav izrakstīts pilnībā 2. līdz 15. iedaļā;
- f) ieteikumi par visām apmācībām, kas paredzētas darbiniekiem, lai nodrošinātu cilvēka veselības un vides aizsardzību.

B DAĻA

Drošības datu lapā iekļauj šādas 16 pozīcijas saskaņā ar 31. panta 6. punktu un papildus arī apakšpozīcijas, izņemot 3. iedaļā minētās, iekļaujot pēc vajadzības tikai 3.1. vai 3.2. apakšiedaļu:

⁽¹⁾ MEPC.2/apkārtraksts, Šķidru vielu pagaidu klasificēšana, 14. pārstrādātais izdevums, spēkā no 2009. gada 1. janvāra.

⁽²⁾ OV L 244, 29.9.2000., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 158, 30.4.2004., 7. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 204, 31.7.2008., 1. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 10, 14.1.1997., 13. lpp.

1. IEDAĻA. Vietas/maisījuma un uzņēmēj sabiedrības/uzņēmuma apzināšana
 - 1.1. Produkta identifikators
 - 1.2. Vietas vai maisījuma attiecīgi apzinātie lietojuma veidi un tādi, ko neiesaka izmantot
 - 1.3. Informācija par drošības datu lapas piegādātāju
 - 1.4. Tālruņa numurs, kur zvanīt ārkārtas situācijās
2. IEDAĻA. Bīstamības apzināšana
 - 2.1. Vietas vai maisījuma klasificēšana
 - 2.2. Etiķetes elementi
 - 2.3. Citi apdraudējumi
3. IEDAĻA. Sastāvs/informācija par sastāvdaļām
 - 3.1. Vietas
 - 3.2. Maisījumi
4. IEDAĻA. Pirmās palīdzības pasākumi
 - 4.1. Pirmās palīdzības pasākumu apraksts
 - 4.2. Svarīgākie simptomi un ietekme – akūta un aizkavēta
 - 4.3. Norāde par nepieciešamo neatliekamo medicīnisko palīdzību un īpašu aprūpi
5. IEDAĻA. Ugunsdzēsības pasākumi
 - 5.1. Ugunsdzēsības līdzekļi
 - 5.2. Īpaša vietas vai maisījuma izraisīta bīstamība
 - 5.3. Ieteikumi ugunsdzēsējiem
6. IEDAĻA. Pasākumi nejaušas noplūdes gadījumos
 - 6.1. Individuālās drošības pasākumi, aizsardzības līdzekļi un procedūras ārkārtas situācijām
 - 6.2. Vides drošības pasākumi
 - 6.3. Ierobežošanas un savākšanas paņēmieni un materiāli
 - 6.4. Atsauce uz citām iedaļām
7. IEDAĻA. Lietošana un glabāšana
 - 7.1. Piesardzība drošai lietošanai
 - 7.2. Drošas glabāšanas apstākļi, tostarp visu veidu nesaderība
 - 7.3. Konkrēts(-i) galalietošanas veids(-i)
8. IEDAĻA. Iedarbības pārvaldība/individuālā aizsardzība
 - 8.1. Pārvaldības parametri
 - 8.2. Iedarbības pārvaldība
9. IEDAĻA. Fizikālās un ķīmiskās īpašības
 - 9.1. Informācija par pamata fizikālajām un ķīmiskajām īpašībām
 - 9.2. Cita informācija
10. IEDAĻA. Stabilitāte un reaģētspēja
 - 10.1. Reaģētspēja
 - 10.2. Ķīmiskā stabilitāte
 - 10.3. Bīstamu reakciju iespējamība
 - 10.4. Apstākļi, no kuriem jāvairās
 - 10.5. Nesaderīgi materiāli
 - 10.6. Bīstami noārdīšanās produkti
11. IEDAĻA. Toksikoloģiskā informācija
 - 11.1. Informācija par toksikoloģisko ietekmi

12. IEDAĻA. Ekoloģiskā informācija

- 12.1. Toksicitāte
- 12.2. Noturība un spēja noārdīties
- 12.3. Bioakumulācijas potenciāls
- 12.4. Mobilitāte augsnē
- 12.5. PBT un vPvB ekspertīzes rezultāti
- 12.6. Citas nelabvēlīgas ietekmes

13. IEDAĻA. Apsvērumi, kas saistīti ar apsaimniekošanu

- 13.1. Atkritumu apstrādes metodes

14. IEDAĻA. Informācija par transportēšanu

- 14.1. ANO numurs
- 14.2. ANO sūtīšanas nosaukums
- 14.3. Transportēšanas bīstamības klase(-es)
- 14.4. Iepakojuma grupa
- 14.5. Vides apdraudējumi
- 14.6. Īpaši piesardzības pasākumi lietotājiem
- 14.7. Transportēšana bez taras atbilstoši MARPOL 73/78 II pielikumam un IBC kodeksam

15. IEDAĻA. Informācija par regulējumu

- 15.1. Drošības, veselības jomas un vides noteikumi/normatīvie akti, kas īpaši attiecas uz vielām un maisījumiem
- 15.2. Ķīmiskās drošības novērtējums

16. IEDAĻA. Cita informācija”
